

SOROLL DE BOIXETS I POQUES PUNTES

UN ESTUDI CRÍTIC I COMPARATIU DE
L'EFFECTIVITAT DE LES POLITIQUES
NATALISTES

NOM: Lucía García Domínguez
TUTOR: Ramon Reixach
CURS: 2n batxillerat B
ESCOLA GEM

Resum / abstract

Català

Aquest treball de recerca examina les polítiques de suport dirigides a les famílies nombroses en diversos països del món. A través d'una perspectiva comparativa, es descriuen les diferents formes d'ajuda disponibles, com subvencions econòmiques, beneficis fiscals i serveis socials, i es detalla com aquests mecanismes influeixen en la vida quotidiana d'aquestes famílies. El treball inclou tant una revisió teòrica com una anàlisi pràctica, basada en entrevistes i exemples concrets. Es posen en relleu els factors socials, econòmics i culturals que condicionen les polítiques familiars i les seves variacions regionals, amb l'objectiu d'oferir una visió global sobre el tema.

English

This research project explores the support policies aimed at large families across different countries worldwide. Through a comparative approach, it describes various forms of assistance, such as financial subsidies, tax benefits, and social services, detailing how these mechanisms impact the daily lives of these families. The project combines theoretical review with practical analysis, including interviews and concrete examples. It highlights the social, economic, and cultural factors that shape family policies and their regional variations, providing a comprehensive overview of the subject.

INDEX:

INTRODUCCIÓ:	4
HIPÒTESI:	5
OBJECTIUS DEL TREBALL:	6
JUSTIFICACIÓ DEL TREBALL:	7
1. Introducció al concepte de família nombrosa	9
1.1. Definició de família nombrosa.....	9
1.2. Importància d'estudiar les necessitats i els desafiaments d'aquest tipus de famílies.	9
1.3. Concepte de externalitat positiva.....	10
2. Evolució històrica de les polítiques familiars	11
2.1. Breu repàs històric de les polítiques familiars als diferents països triats i estat de les respectives piràmides de població.....	11
2.2. Canvis en la percepció i suport a les famílies nombroses al llarg del temps.....	14
3. Legislació nacional i de la Unió Europea	15
3.1. Lleis i regulacions relacionades amb les famílies nombroses a Espanya.....	15
3.2. Normatives específiques de la Unió Europea de suport a les famílies.....	17
4. Ajuts i beneficis per a famílies nombroses	19
4.1. Descripció dels diferents tipus d'ajuts i beneficis per a les famílies nombroses.....	19
4.2. Exemples concrets de programes de suport a alguns països seleccionats.....	22
5. Impacte Socioeconòmic de les Polítiques Familiars	25
5.1. Anàlisi de l'impacte de les polítiques de suport a les famílies nombroses en termes de benestar familiar, equitat social i desenvolupament econòmic.....	25
6. Barreres i desafiaments	31
6.1. Identificació de desafiaments que enfronten les famílies nombroses per accedir a les ajudes estatals.....	31
6.2. Anàlisi de les possibles solucions i mesures per superar aquests desafiaments.....	33
7. Perspectiva comparativa	35
7.1. Comparació de les polítiques de suport a les famílies nombroses entre diferents països i regions.....	35
7.2. Identificació de similituds, diferències i millors pràctiques.....	36
Conclusió	38

ENTREVISTES:	39
Mossèn Costa:.....	39
Guillem Lisbona Colaborador FANOC (Associació de Famílies Nombroses de Catalunya) i pare de 7 fills:.....	42
Mare de família nombrosa 5 fills Espanya:.....	45
Entrevista a una mare de família nombrosa de 6 fills a Mèxic:.....	47
Entrevista a una mare de família nombrosa de 4 fills a l'Índia:.....	49
Conclusió entrevista:	51
Factors que condicionen la natalitat.....	51
Suport estatal: realitat i mancances.....	51
Reptes socials i culturals.....	52
Solucions i recomanacions.....	52
Conclusió treball:	53
Conclusions generals del treball	54

INTRODUCCIÓ:

Les famílies nombroses constitueixen una part essencial en l'estructura social i econòmica de qualsevol país. Aquestes famílies, a més de contribuir al creixement demogràfic, són una font important de capital humà i representen una inversió a llarg termini en les generacions futures. No obstant això, a diferència d'altres tipus de famílies, les famílies nombroses han d'afrontar una sèrie de desafiaments addicionals que poden dificultar el seu benestar i estabilitat econòmica. La necessitat de cobrir les despeses quotidianes en àmbits com l'educació, la salut, l'habitatge o l'alimentació és, sovint, més elevada per aquestes famílies que per a d'altres. A més, el fet de tenir més fills implica també dedicar més temps i recursos per a l'atenció i el desenvolupament de cadascun d'ells, fet que genera una demanda més elevada d'ajuda i suport.

En aquest context, els governs tenen un paper fonamental per tal de garantir que aquestes famílies rebin el suport necessari per mantenir un bon nivell de vida i per poder criar els seus fills en condicions adequades. Les polítiques de suport a les famílies nombroses són, per tant, un aspecte essencial en la construcció d'un sistema de benestar que permeti reduir les desigualtats socials i promoure un creixement demogràfic sostenible. Especialment en països desenvolupats, on el problema de l'envelliment de la població és cada cop més greu, aquestes polítiques prenen una rellevància especial.

L'envelliment de la població implica que el nombre de persones jubilades augmenta, mentre que el nombre de persones en edat de treballar disminueix, la qual cosa crea un desajust en l'equilibri generacional que afecta els sistemes de pensions i altres serveis socials. Aquest fet posa molta pressió sobre els pressupostos públics i fa que cada cop més països busquin maneres d'incentivar la natalitat i el suport a les famílies nombroses.

Per exemple, la Unió Europea preveu que, cap a l'any 2050, hi haurà tan sols dues persones en edat de treballar per cada persona jubilada, una ràtio que actualment és de quatre a un. Aquesta projecció demogràfica fa pensar que, en un futur proper, les famílies amb més fills seran especialment importants per mantenir un mercat laboral actiu i estable. Per això, les ajudes estatals destinades a les famílies nombroses es poden considerar no només com una política de suport familiar, sinó com una inversió en la sostenibilitat econòmica a llarg termini.

Tanmateix, les polítiques de suport a les famílies nombroses varien enormement d'un país a un altre. Això depèn tant de les prioritats nacionals com dels recursos econòmics disponibles. Alguns països opten per oferir ajudes econòmiques directes, mentre que altres se centren en proporcionar avantatges fiscals o serveis públics subvencionats, com ara l'accés a l'educació o la sanitat. Aquestes diferències poden influir molt en la qualitat de vida de les famílies nombroses i en les seves possibilitats de desenvolupament, fent que el suport que reben sigui molt divers en funció de la seva ubicació geogràfica.

Aquest treball de recerca es proposa investigar les diferents formes d'ajudes que els estats proporcionen a les famílies nombroses arreu del món. A través d'una comparativa de les polítiques públiques de suport, s'intentarà analitzar com cada país interpreta i afronta les necessitats d'aquestes famílies, així com l'impacte real d'aquestes ajudes en la vida quotidiana dels seus membres. A més, es busca entendre quin paper poden jugar aquestes polítiques en el desenvolupament econòmic i social de cada nació, especialment en un moment en què el futur demogràfic de moltes societats està en joc.

HIPÒTESI:

Les ajudes econòmiques i socials que ofereixen els estats a les famílies nombroses tenen una influència significativa en el nombre de fills per dona, ja que en aquells països amb polítiques més robustes i ben estructurades, les famílies es mostren més disposades a tenir més fills. En canvi, en països amb poques ajudes, la càrrega econòmica i social recau gairebé exclusivament en les famílies, provocant una disminució sostinguda de la natalitat, tanmateix als països amb menys ajudes econòmiques, els menys desenvolupats, el nombre de fills per dona es bastant més elevat que als països del sud d'Europa, degut a la mentalitat i cultura que tenen.

OBJECTIUS DEL TREBALL:

1. **Investigar i recopilar informació detallada sobre les polítiques i programes de suport a les famílies nombroses** en una mostra representativa de països del món, seleccionant aquells que presentin models d'ajudes diferents i enfocaments culturals i econòmics diversos. L'objectiu és obtenir una visió completa i variada dels tipus d'ajudes disponibles (ajudes econòmiques directes, beneficis fiscals, subsidis per a serveis com educació o sanitat, etc.) i de com cada país estableix els requisits d'accés, la quantia i les condicions per a cada tipus d'ajuda.
2. **Analitzar les diferències i similituds en els criteris per definir què es considera una família nombrosa en cada país**, ja que els requisits i les condicions per accedir a les ajudes poden variar significativament segons el context i les prioritats de cada estat. Aquest objectiu es proposa comprendre com les polítiques públiques de cada país interpreten i aborden la qüestió de la família nombrosa: per exemple, el nombre de fills mínim per obtenir el reconeixement oficial de família nombrosa, els límits d'edat dels fills per continuar rebent ajudes, o altres factors com la situació laboral dels progenitors.
3. **Avaluar l'impacte de les ajudes en el benestar de les famílies nombroses i en el desenvolupament dels seus membres més joves**, centrant-se en la seva estabilitat econòmica, qualitat de vida, accés a recursos educatius i sanitaris, i altres factors que contribueixen al creixement saludable dels nens i a l'estabilitat familiar en general. Aquesta anàlisi busca identificar com aquestes ajudes afecten directament o indirectament la vida diària de les famílies nombroses, així com les diferències en els efectes segons el tipus i la quantitat d'ajudes rebudes.
4. **Comparar com aquestes ajudes contribueixen a assolir els objectius demogràfics i socioeconòmics de cada país**, valorant si el suport a les famílies nombroses ajuda a pal·liar problemes com l'envelliment de la població o la disminució de la natalitat en països amb baixa taxa de creixement demogràfic. Amb aquest objectiu es pretén identificar quins models de suport a les famílies nombroses són potencialment més sostenibles i efectius en funció de les condicions culturals, econòmiques i demogràfiques de cada país, considerant la possible adaptabilitat d'aquests models a altres contextos o països.

JUSTIFICACIÓ DEL TREBALL:

La família és el pilar fonamental de la societat, i el seu rol va més enllà de les funcions tradicionals de sosteniment i cura dels seus membres. A través de la família es transmeten valors, es crea un entorn segur per al desenvolupament dels infants i es contribueix a la cohesió social i al futur econòmic del país. Aquesta rellevància fa que sigui necessari un reconeixement i una protecció especials per part dels estats, ja que assegurar el benestar de les famílies és, en última instància, una inversió en la salut de la societat en conjunt.

Aquest treball de recerca sorgeix de la necessitat de comprendre i analitzar les polítiques de suport específiques per a les famílies nombroses, un col·lectiu que sovint assumeix una càrrega econòmica i emocional més gran que altres tipus de llars. En un context en què molts països enfronten desafiaments demogràfics, com l'envelliment de la població o la caiguda de la natalitat, les famílies nombroses esdevenen essencials per a la sostenibilitat de les societats futures. No obstant això, la manca de suport adequat pot dificultar que aquestes famílies puguin assolir un nivell de vida adequat o oferir als seus fills les mateixes oportunitats que altres nuclis familiars amb menys càrregues.

Aquesta recerca té, a més, un component personal important, ja que com a membre d'una família nombrosa he pogut observar de primera mà els reptes i sacrificis que sovint impliquen tirar endavant en aquestes circumstàncies. Les famílies nombroses han de fer front a despeses superiors en àmbits com l'educació, l'alimentació, la salut o el lleure, així com gestionar les seves finances per cobrir les necessitats bàsiques d'un nombre més gran de persones. Aquesta experiència personal m'ha fet conscient de la importància de les polítiques de suport que els governs poden oferir i del seu impacte real en la qualitat de vida de les famílies nombroses. Això m'ha motivat a investigar en profunditat les ajudes que diferents països proporcionen a aquestes famílies, amb l'objectiu d'identificar pràctiques que puguin servir de model per a altres estats.

És fonamental subratllar que les famílies nombroses no només representen un segment rellevant de la població, sinó que també tenen un impacte positiu en el desenvolupament econòmic i en la continuïtat generacional del país. Aporten futures generacions de treballadors, que contribueixen al sistema de pensions i als serveis públics, i ajuden a mantenir l'equilibri demogràfic. Tanmateix, aquestes famílies sovint es troben en situació de vulnerabilitat i han de fer front a dificultats que altres llars no experimenten amb la mateixa intensitat. Això justifica la importància d'elaborar polítiques efectives i equitatives que assegurin que les famílies nombroses rebin el suport necessari per viure en condicions dignes i amb oportunitats de desenvolupament per a tots els seus membres.

Aquest estudi té, doncs, la finalitat de contribuir a una comprensió més profunda de les necessitats i els drets de les famílies nombroses. Protegir la família no és només una qüestió d'ajudes econòmiques o subvencions; és reconèixer la seva funció social i garantir que tots els seus membres, especialment els infants, puguin créixer en un ambient segur i favorable. Així, aquest treball representa una oportunitat de generar un impacte positiu en les vides de les famílies nombroses, inclosa la meua pròpia, i obrir la porta a debats sobre la millora de les polítiques de suport. Aquesta recerca, per tant, té com a objectiu identificar i proposar bones pràctiques que puguin beneficiar el col·lectiu de famílies nombroses i contribuir a una societat més equitativa i cohesionada.

Marc teòric:

1. Introducció al concepte de família nombrosa

1.1. Definició de família nombrosa.

Segons l'institut nacional d'estadística (INE) la definició de família nombrosa es la següent: *“Es considera que un nucli familiar és família nombrosa si la parella, o el pare o mare als nuclis monoparentals, conviu amb 3 o més fills comuns o exclusius amb les següents característiques: solters i menors de 21 anys o solters, amb edats de 21 a 25 anys i que cursen estudis de FP II, FP superior, diplomatura, llicenciatura, arquitectura, enginyeria, doctorat, postgrau o equivalents.”*

Una família nombrosa és una família on la quantitat de fills supera o iguala la quantitat fixada en un país o territori per ser considerada com a tal. El límit o nombre mínim perquè una família sigui considerada nombrosa varia considerablement al llarg del temps i d'un país a un altre, i hi ha, a més, diferents graus segons el nombre de fills i altres circumstàncies com a discapacitat, famílies monoparentals, progenitors vidus...

Per això no ens podem centrar en un únic país per realitzar aquest estudi, a cada país hi han polítiques, drets i situacions diferents, les quals estudiarem en aquest treball.

1.2. Importància d'estudiar les necessitats i els desafiaments d'aquest tipus de famílies.

Estudiar les necessitats i els reptes de les famílies nombroses és fonamental per a una comprensió integral de la dinàmica familiar i el desenvolupament de polítiques públiques i programes socials adequats. Les famílies nombroses sovint s'enfronten a obstacles, com ara estrès financer, dificultats per conciliar la vida laboral i familiar i la necessitat de recursos addicionals per oferir un suport adequat als seus membres.

Entendre les necessitats d'aquestes famílies és fonamental per garantir la seva inclusió i benestar social. Això implica factors que afecten la seva estabilitat financera, com ara els costos addicionals associats al creixement de les famílies i les barreres que poden trobar-se per accedir a serveis bàsics com la sanitat i l'educació.

A més, reconèixer els reptes als quals s'enfronten les famílies extensas pot ajudar a informar polítiques que promouen la conciliació de la vida laboral i familiar, com ara la promoció de programes d'atenció infantil o la flexibilitat laboral. Això pot millorar la qualitat de vida d'adults i nens d'aquestes famílies, creant un entorn familiar més estable i saludable. En definitiva, estudiar i comprendre les necessitats i els reptes de les famílies extensas és fonamental per fomentar una societat més equitativa i inclusiva.

1.3. Concepte de externalitat positiva

Una externalitat positiva és un efecte secundari d'una activitat econòmica o una transacció que beneficia involuntàriament a tercers que no estan directament involucrats en l'activitat. En altres paraules, és un efecte beneficiós que no és reflectit en els preus del mercat. Un exemple comú d'externalitat positiva és el cas de la vacunació: quan una persona es vacuna, no només es protegeix a ella mateixa sinó que també contribueix a protegir la comunitat al reduir la propagació de malalties. Aquest benefici per a la comunitat és una externalitat positiva de la vacunació.

En el cas familiar, les famílies assumeixen el cost que genera tenir un nen (bolquers, menjar, escolarització...) que en un futur aquests costos seran benefici per la societat. En altres paraules els caps de família generen uns costos que en un futur la societat es compensarà i gaudirà dels diners que genera el fill.

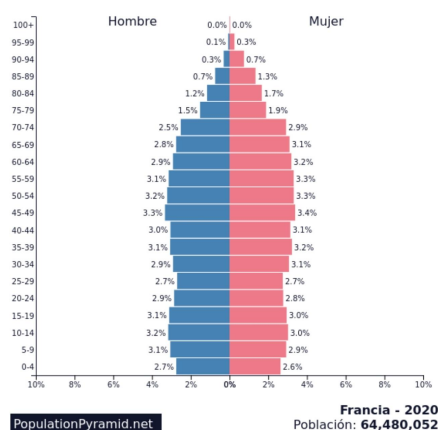
2. Evolució històrica de les polítiques familiars

2.1. Breu repàs històric de les polítiques familiars als diferents països triats i estat de les respectives piràmides de població.

Les polítiques familiars han evolucionat considerablement al llarg del temps, reflectint canvis socials, econòmics i polítics en diferents regions del món. A continuació es presenta una breu història de les polítiques familiars en alguns dels països seleccionats.

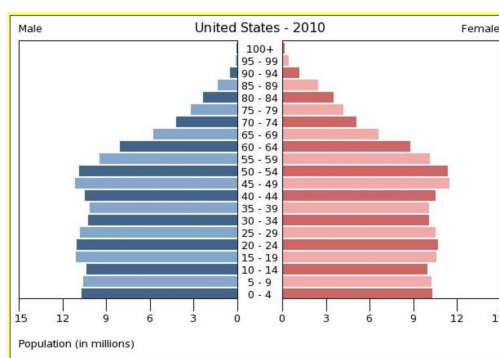
França

França ha estat pionera en el desenvolupament de polítiques familiars des de principis del segle XX. Després de la Primera Guerra Mundial, es van introduir les primeres ajudes financeres per fomentar la natalitat. Amb el temps, França va establir un sistema integral de suport a les famílies nombroses, incloent subsidis familiars, permisos de maternitat i paternitat generosos, i serveis de cura infantil subvencionats. Les polítiques familiars franceses són conegudes per la seva amplitud i efectivitat, promovent tant la conciliació laboral com el benestar infantil.

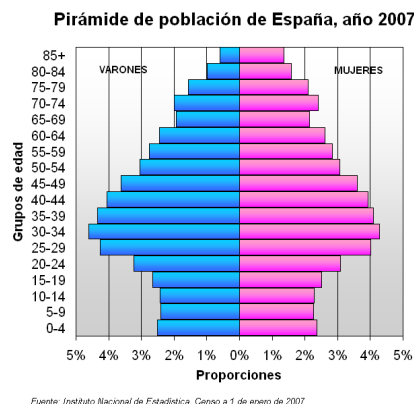
Estats Units

Als Estats Units, les polítiques familiars han estat tradicionalment més limitades en comparació amb Europa. Des dels anys 1930, amb la creació de la Seguretat Social, hi ha hagut alguns avenços en el suport a les famílies, però les ajudes específiques per a famílies nombroses són relativament escasses. L'absència de permisos parentals remunerats a nivell federal i la manca de subsidis universals per a la cura infantil reflecteixen una política familiar més orientada al mercat.

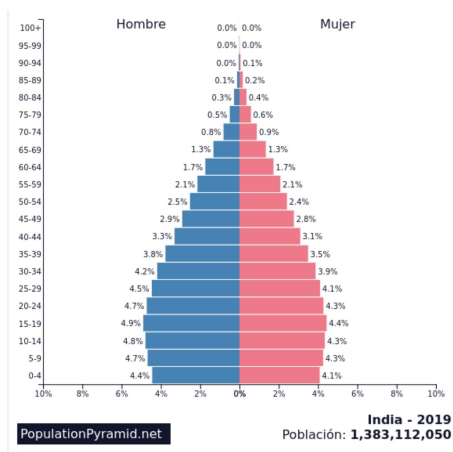
Espanya

Espanya va començar a desenvolupar polítiques familiars més estructurades a partir dels anys 1970, amb l'arribada de la democràcia. Durant els anys 1980 i 1990, es van implementar diverses mesures per fomentar la natalitat i donar suport a les famílies nombroses, incloent deduccions fiscals i ajudes directes. Recentment, Espanya ha enfocat les seves polítiques en la conciliació laboral i familiar, introduint permisos de maternitat i paternitat remunerats i accés a serveis de cura infantil.

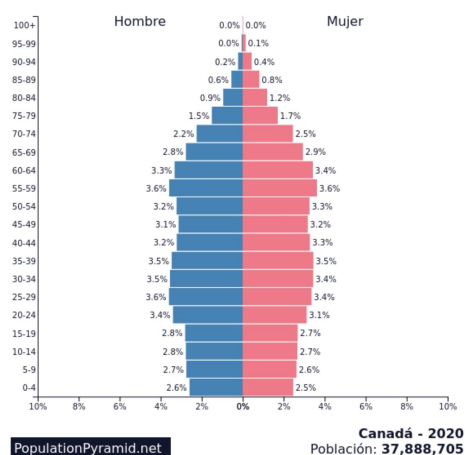
India

A l'Índia, les polítiques familiars han estat influïdes per les necessitats de desenvolupament i la diversitat cultural del país. Des dels anys 1950, el govern ha implementat programes per millorar la salut maternal i infantil, però les ajudes específiques per a famílies nombroses són limitades. A les àrees urbanes, hi ha hagut alguns avenços, però a les zones rurals, moltes famílies encara no tenen accés a serveis de suport bàsic.

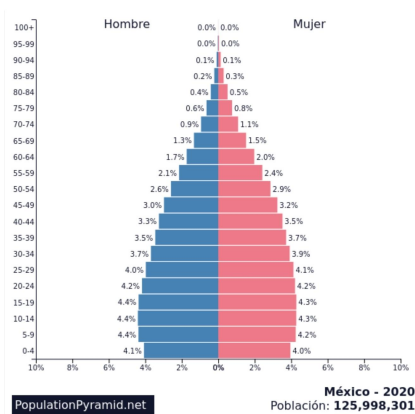
Canadà

Canadà ha desenvolupat polítiques familiars progressives des dels anys 1970, amb un enfocament en el benestar infantil i la conciliació laboral. El país ofereix una àmplia gamma de beneficis per a famílies nombroses, incloent subsidis familiars, deduccions fiscals per fills, permisos de maternitat i paternitat remunerats, i serveis de cura infantil assequibles. Aquestes polítiques han estat dissenyades per assegurar que totes les famílies tinguin els recursos necessaris per criar els seus fills.

Mèxic

A Mèxic, les polítiques familiars han evolucionat gradualment des dels anys 1980. Encara que s'han introduït alguns programes per donar suport a les famílies, les ajudes són sovint limitades. Recentment, hi ha hagut avenços en els permisos de maternitat i paternitat remunerats, però l'accés a serveis de cura infantil assequibles encara és una qüestió pendent.

2.2. Canvis en la percepció i suport a les famílies nombroses al llarg del temps.

La percepció i el suport a les famílies nombroses han canviat substancialment al llarg del temps, influenciats per factors socials, econòmics i culturals.

- **Primeres dècades del segle XX:** Les polítiques familiars es van centrar principalment en la natalitat i la supervivència infantil, amb iniciatives per millorar la salut maternal, millorant l'accès a l'higiene i a la medicina, i reduir la mortalitat infantil.
- **Postguerra (1945-1960):** Després de la Segona Guerra Mundial, molts països van implementar polítiques de suport familiar per estimular el creixement demogràfic. Aquest període va veure l'establiment de subsidis familiars i ajudes financeres per a les famílies nombroses.
- **Anys 1970-1980:** Durant aquestes dècades, la percepció de la família nombrosa va començar a canviar, amb un enfocament més gran en la qualitat de vida i la conciliació laboral. Es van introduir permisos parentals remunerats i serveis de cura infantil subvencionats en molts països europeus.
- **Anys 1990-2000:** Amb l'augment de les dones en el mercat laboral, les polítiques familiars van començar a abordar la necessitat de conciliar la vida laboral i familiar. Es van introduir polítiques més integrals, incloent permisos de paternitat, flexibilitat laboral i majors subsidis per a la cura infantil.
- **Anys 2010 fins avui:** La sostenibilitat demogràfica i l'envelliment de la població han posat de nou les famílies nombroses en el focus de les polítiques públiques. Els governs han començat a reconèixer la importància de les famílies nombroses per mantenir l'equilibri entre generacions i han implementat mesures per donar suport a aquestes famílies de manera més efectiva.

3. Legislació nacional i de la Unió Europea

3.1. Lleis i regulacions relacionades amb les famílies nombroses a Espanya.

Espanya té un conjunt de lleis i regulacions que s'han desenvolupat per oferir suport específic a les famílies nombroses, reconeixent la seva importància per al benestar social i econòmic del país. A continuació descriuré les principals normatives nacionals que regulen els drets i beneficis d'aquestes famílies:

Llei 40/2003, de protecció a les famílies nombroses

Aquesta llei és la pedra angular de la legislació espanyola en matèria de famílies nombroses. Estableix els criteris per definir una família nombrosa i els beneficis associats a aquest estatus. Les famílies nombroses es classifiquen en dues categories:

- **Categoria general:** Famílies amb tres o quatre fills, o amb dos fills si un d'ells té una discapacitat.
- **Categoria especial:** Famílies amb cinc o més fills, o amb quatre fills si almenys tres d'ells procedeixen de part, adopció o acolliment múltiple.

Els principals beneficis que ofereix aquesta llei inclouen:

- **Deduccions fiscals:** Les famílies nombroses tenen dret a deduccions específiques en l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF).
- **Bonificacions en transport:** Descomptes en el transport públic, tant urbà com interurbà.
- **Prioritat en l'accés a habitatge protegit:** Facilitats per accedir a habitatges de protecció oficial i subvencions per al lloguer o la compra.
- **Ajuts per educació:** Beques i ajuts econòmics per a l'educació dels fills.
- **Avantatges en serveis públics:** Reduccions en les tarifes de serveis públics com l'aigua, el gas i l'electricitat.

Real decret 1621/2005

Aquest decret regula el procediment per a l'obtenció i renovació del títol de família nombrosa, que és necessari per accedir als beneficis establerts per la llei. Es detallen els criteris i la documentació necessària per acreditar l'estatus de família nombrosa, així com els drets que s'hi associen.

Llei 35/2007, de promoció de la igualtat de tracte i oportunitats

Aquesta llei inclou mesures específiques per promoure la conciliació de la vida laboral i familiar, especialment per a les famílies nombroses. Alguns dels punts destacats són:

- **Permisos parentals:** Proporciona permisos de maternitat i paternitat remunerats, així com la possibilitat de permisos no remunerats per a la cura dels fills.
- **Incentius per a la conciliació:** Fomenta que les empreses implementin polítiques de flexibilitat laboral, com ara horaris flexibles o treball a distància, per facilitar la conciliació de la vida laboral i familiar.

Normativa Autonòmica

La normativa autonòmica Espanyola complementa la legislació estatal amb mesures específiques adaptades a les necessitats de cada comunitat autònoma. Aquestes normes sovint estableixen ajudes econòmiques i beneficis addicionals que varien en funció de la disponibilitat pressupostària i les polítiques socials de cada territori:

- **Ajudes econòmiques directes:** Subvencions i pagaments directes a les famílies nombroses per cobrir despeses addicionals.
- **Subvencions per activitats extraescolars:** Suport financer per a activitats educatives i lúdiques fora de l'horari escolar.
- **Programes de suport específic:** Iniciatives destinades a millorar la qualitat de vida de les famílies nombroses, com ara programes de salut i benestar.

3.2. Normatives específiques de la Unió Europea de suport a les famílies.

Encara que les polítiques familiars són principalment competència dels estats membres, la Unió Europea també exerceix una influència significativa mitjançant directives, regulacions i iniciatives per promoure el benestar de les famílies nombroses i la conciliació de la vida laboral i familiar.

Directiva 2010/18/UE, relativa al permís parental

Aquesta directiva estableix normes mínimes per als permisos parentals a tots els estats membres de la UE. Els punts clau inclouen:

- **Permís parental:** Cada progenitor té dret a almenys quatre mesos de permís parental, dels quals una part és intransferible. Això incentiva una distribució més equitativa de les responsabilitats familiars entre els pares.
- **Protecció de l'ocupació:** Garantia de protecció contra l'acomiadament i dret a tornar al mateix lloc de treball o a un de similar en finalitzar el permís.
- **Condicions flexibles:** Possibilitat de gaudir del permís parental de manera flexible (a temps complet, a temps parcial, en segments o sota altres formes adaptades).

Directiva 2019/1158/UE, relativa a l'equilibri entre la vida professional i la vida personal

Aquesta directiva reforça les mesures de la Directiva 2010/18/UE i introdueix noves disposicions per millorar la conciliació de la vida laboral i familiar:

- **Permís de paternitat:** Establiment d'un mínim de 10 dies de permís de paternitat al voltant del naixement del fill, remunerat com a mínim al nivell de la baixa per malaltia.
- **Permís per a cuidar fills:** Dret a cinc dies laborals de permís per any per a cuidadors.
- **Foment de la flexibilitat laboral:** Dret a sol·licitar horaris de treball flexibles, incloent el teletreball, per als treballadors amb fills de fins a 8 anys.

Pilar europeu de drets socials

El Pilar Europeu de Drets Socials, adoptat el 2017, consta de 20 principis destinats a garantir la protecció social i el benestar de tots els ciutadans de la UE. Alguns dels principis rellevants per a les famílies nombroses són:

- **Igualtat de tracte i oportunitats:** Garantir que totes les famílies tinguin igualtat d'accés als serveis públics i a les oportunitats econòmiques.
- **Suport a la infància i la joventut:** Assegurar l'accés a l'educació i serveis de cura infantil de qualitat, així com mesures per protegir els drets dels nens.
- **Conciliació de la vida laboral i familiar:** Promoció de serveis de cura infantil assequibles i de qualitat, així com polítiques laborals que permetin la conciliació entre la vida laboral i familiar.

Instruments:

Fons social Europeu (FSE)

El FSE proporciona finançament per a una varietat de projectes que busquen millorar les condicions de vida de les famílies, incloent:

- **Formació i ocupació:** Programes de formació per a pares i mares, suport a la integració laboral de les persones amb responsabilitats familiars.
- **Suport a serveis de cura Infantil:** Iniciatives per millorar la disponibilitat i la qualitat dels serveis de cura infantil.
- **Inclusió social:** Projectes destinats a lluitar contra l'exclusió social i a promoure la igualtat d'oportunitats per a totes les famílies.

Programa de treball de la comissió Europea

Aquest programa inclou diverses iniciatives destinades a promoure la conciliació laboral i familiar, com ara:

- **Flexibilitat laboral:** Fomentar el desenvolupament de polítiques laborals que permetin horaris flexibles i teletreball.
- **Serveis de suport a la família:** Desenvolupament de serveis de suport, com ara guarderies, activitats extraescolars i assistència per a la cura de persones dependents.

4. Ajuts i beneficis per a famílies nombroses

4.1. Descripció dels diferents tipus d'ajuts i beneficis per a les famílies nombroses

a. Beneficis econòmics directes

Subsidis familiars

- **Ajuts directes:** Pagaments mensuals o anuals per fill a càrrec. Aquests ajuts sovint augmenten amb el nombre de fills.
- **Subsidis per naixement o adopció:** Pagaments únics que es concedeixen en el moment del naixement o adopció d'un fill.

Deduccions fiscals

- **Deduccions per fill a càrrec:** Reduccions en l'impost sobre la renda basades en el nombre de fills. Això inclou deduccions addicionals per fills amb discapacitat.
- **Deduccions per despeses educatives:** Desgravacions per les despeses relacionades amb l'educació dels fills, com ara matrícules escolars, llibres de text i activitats extraescolars.

b. Beneficis en educació

Beques i ajuts per estudis

- **Beques escolars:** Suport financer per a la compra de materials escolars, llibres, uniformes i altres despeses educatives.
- **Ajuts per a menjadors escolars:** Subvencions per a cobrir els costos dels menjadors escolars.

Descomptes en activitats educatives i extraescolars

- **Activitats extraescolars:** Reduccions en el cost de classes d'idiomes, música, esports i altres activitats educatives.
- **Guarderies i centres de dia:** Subvencions o descomptes en guarderies i centres de dia per a infants, facilitant la conciliació de la vida laboral i familiar.

c. Beneficis en habitatge

Ajuts per a la compra o lloguer d'habitatge

- **Subvencions per a l'accés a habitatges protegits:** Ajuts econòmics per a l'adquisició o lloguer d'habitatges de protecció oficial.
- **Bonificacions en hipoteques:** Facilitat en les condicions de préstec hipotecari, com ara tipus d'interès reduïts o períodes de carència.

Adaptació d'habitatge

- **Ajuts per a la rehabilitació i adaptació:** Subvencions per a obres d'adaptació de l'habitatge en cas de tenir fills amb discapacitat.

d. Beneficis en transport

Descomptes en transport públic

- **Transport urbà i interurbà:** Descomptes en els bitllets de transport públic, incloent autobusos, trens i metro, per a tots els membres de la família nombrosa.

Ajuts per a la compra de vehicles

- **Vehicles familiars:** Subvencions o descomptes en la compra de vehicles familiars de gran capacitat.

e. Beneficis en subministrament i altres serveis

Descomptes en serveis bàsics

- **Reduccions en tarifes d'aigua, gas i electricitat:** Descomptes en les factures de serveis bàsics per ajudar a reduir les despeses mensuals.
- **Accés a serveis de salut:** Reduccions en el cost de serveis mèdics i odontològics, així com accés preferent a programes de salut pública.

Ajuts per a activitats culturals i recreatives

- **Entrades a museus i esdeveniments culturals:** Descomptes en l'accés a museus, teatres, cinemes i altres esdeveniments culturals.
- **Instal·lacions esportives:** Reduccions en el cost d'abonaments a instal·lacions esportives municipals.

- f. Beneficis per a la conciliació de la vida laboral i familiar

Permisos parentals i de cura

- **Permisos de maternitat i paternitat:** Augment dels dies de permís remunerat per naixement o adopció de fills.
- **Permisos per a la cura de fills:** Dret a permisos remunerats o no remunerats per a la cura de fills malalts o amb necessitats especials.

Flexibilitat laboral

- **Horaris flexibles i teletreball:** Iniciatives per promoure la flexibilitat horària i el treball a distància per facilitar la conciliació de la vida laboral i familiar.

- g. Programes específics de suport

Programes de suport psicològic i social

- **Assessorament familiar:** Accés a serveis de suport psicològic, assessorament legal i social per ajudar les famílies a gestionar els desafiaments quotidians.
- **Programes d'intervenció familiar:** Iniciatives destinades a oferir suport intensiu a famílies nombroses en situació de risc o vulnerabilitat social.

4.2. Exemples concrets de programes de suport a alguns països seleccionats.

Mèxic

Programmes de suport a les famílies nombroses

- **Prospera (anteriorment Oportunidades):** Aquest programa federal proporciona suport financer a famílies en situació de pobresa, incloent famílies nombroses. Les ajudes inclouen subvencions per a l'educació, salut i alimentació.
- **Programa de suport a guarderies infantils:** Subvencions per a la cura infantil, que ofereixen ajuts per a la inscripció i la manutenció en guarderies.
- **Deduccions fiscals:** Les famílies nombroses poden beneficiar-se de deduccions en l'impost sobre la renda per despeses educatives.

PROSPERA
PROGRAMA
DE INCLUSIÓN SOCIAL

India

Programes de suport a les Famílies Nombroses

- **Integrated child development services (ICDS):** Programa que proporciona serveis integrals de salut, nutrició i educació a nens menors de 6 anys i a les seves famílies. Inclou el suport nutricional i assistència sanitària.
- **Rashtriya swasthya bima yojana (RSBY):** Assegurança de salut per a famílies en situació de pobresa, que cobreix despeses mèdiques hospitalàries.
- **Mid-day meal scheme:** Programa que proporciona dinars gratuïts als nens en escoles públiques, ajudant a reduir la càrrega financera sobre les famílies nombroses.

Espanya

Programes de suport a les famílies nombroses

- **Ajuts directes per a famílies nombroses:** Subsidis mensuals per fill a càrrec, amb quantitats addicionals per a famílies nombroses.
- **Deduccions fiscals:** Reduccions en l'impost sobre la renda (IRPF) per a famílies nombroses, així com deduccions per despeses educatives.
- **Descomptes en transport i serveis:** Bonificacions en el transport públic, serveis de llum, aigua i gas, així com descomptes en instal·lacions esportives i culturals.
- **Permisos parentals i de cura:** Ampliació dels dies de permís de maternitat i paternitat, així com permisos per a la cura de fills amb malalties greus.

França

Programes de suport a les famílies nombroses

- **Allocation familiale:** Subsidis mensuals per fill a càrrec, amb imports que augmenten a mesura que creix el nombre de fills.
- **Complement familial:** Ajuts addicionals per a famílies amb tres o més fills menors de 21 anys, amb un nivell de renda determinat.
- **Carte famille nombreuse:** Targeta que ofereix descomptes en transport públic, activitats culturals i serveis.
- **Permisos parentals:** Permisos de maternitat i paternitat generosos, incloent permisos parentals remunerats i opcions de treball a temps parcial.

Estats Units

Programes de suport a les famílies nombroses

- **Earned income tax credit (EITC):** Crèdit fiscal per a famílies amb ingressos baixos o moderats, amb quantitats que augmenten segons el nombre de fills.
- **Child tax credit (CTC):** Crèdit fiscal per fill a càrrec, que pot ser reemborsable fins a un cert límit.
- **Supplemental nutrition assistance program (SNAP):** Programes d'ajuda alimentària per a famílies de baixos ingressos, incloent famílies nombroses.
- **Head start:** Programa educatiu que proporciona serveis integrals d'educació, salut i nutrició a nens de famílies de baixos ingressos.

Canadà

Programes de suport a les famílies nombroses

- **Canada child benefit (CCB):** Pagaments mensuals no imposables per fill a càrrec, amb quantitats que augmenten segons el nombre de fills i els ingressos familiars.
- **Deduccions fiscals:** Deduccions per despeses de cura infantil, activitats artístiques i esportives, així com deduccions per estudis postsecundaris.
- **National childcare strategy:** Subvencions per a guarderies i programes d'educació infantil, amb l'objectiu de reduir els costos per a les famílies.
- **Permisos parentals i de cura:** Permisos de maternitat i paternitat remunerats fins a un any, amb possibilitat de compartir el permís entre els progenitors.

5. Impacte Socioeconòmic de les Polítiques Familiars

5.1. Anàlisi de l'impacte de les polítiques de suport a les famílies nombroses en termes de benestar familiar, equitat social i desenvolupament econòmic.

a. Benestar familiar:

- Reducció de l'estrès econòmic.

Les polítiques de suport a les famílies nombroses, com les ajudes econòmiques directes (subsidis familiars, deduccions fiscals i descomptes en serveis bàsics), contribueixen significativament a reduir l'estrès econòmic. Aquestes ajudes permeten que les famílies puguin afrontar millor les seves necessitats bàsiques com l'alimentació, l'educació i l'habitatge. Per exemple, a França, les famílies nombroses reben subsidis familiars que augmenten amb el nombre de fills, la qual cosa facilita una millor qualitat de vida per a aquestes famílies.

- Millora de l'accés a serveis bàsics

El suport governamental facilita l'accés a serveis bàsics com l'educació, la salut i els serveis socials. Programes com l'Integrated Child Development Services (ICDS) a l'Índia proporcionen serveis integrals de salut, nutrició i educació als nens, millorant així les seves oportunitats de futur i reduint les disparitats en l'accés a aquests serveis.

- Conciliació laboral i familiar

Les polítiques que ofereixen permisos de maternitat i paternitat remunerats, així com la flexibilitat laboral, ajuden els pares a equilibrar les seves responsabilitats laborals i familiars. Això té un efecte positiu en el benestar emocional i la salut mental dels progenitors, millorant la dinàmica familiar. A Canadà, els permisos parentals remunerats permeten que els pares passin més temps amb els seus fills durant els primers mesos de vida, la qual cosa contribueix a un millor desenvolupament infantil i a una major cohesió familiar.

b. Equitat social:

- Reducció de les desigualtats

Les famílies nombroses sovint es troben en una situació de vulnerabilitat econòmica i social. Les polítiques de suport específiques ajuden a reduir les desigualtats, proporcionant recursos addicionals a aquelles famílies que més ho necessiten. Això contribueix a una distribució més equitativa de la riquesa i les oportunitats dins de la societat. En països com Espanya, les deduccions fiscals i els subsidis per a famílies nombroses ajuden a alleujar la càrrega financera, proporcionant una major equitat en la distribució de recursos i oportunitats.

- Inclusió social

Els programes de suport fomenten la inclusió social de les famílies nombroses, garantint que tinguin accés a les mateixes oportunitats que altres famílies. Això inclou l'accés a l'educació, la salut, el treball i la participació en activitats culturals i recreatives, ajudant a prevenir l'exclusió social. Per exemple, la "Carte Famille Nombreuse" a França ofereix descomptes en transport públic i activitats culturals, promovent així la inclusió d'aquestes famílies en la societat.

- Promoció de la igualtat de gènere

Les polítiques de conciliació laboral i familiar, com els permisos de paternitat, ajuden a distribuir més equitativament les responsabilitats de la cura dels fills entre homes i dones. A Suècia, els permisos parentals són compartibles entre els dos progenitors, la qual cosa promou la igualtat de gènere i permet una major participació de les dones en el mercat laboral.

c. Desenvolupament econòmic:

- **Augment de la taxa de natalitat**

En molts països desenvolupats, les polítiques de suport a les famílies nombroses estan dissenyades per contrarestar la tendència a la baixa en les taxes de natalitat. L'incentiu econòmic i els beneficis associats poden fomentar que més parelles optin per tenir més fills. Per exemple, el "Canada Child Benefit" proporciona ajuts mensuals per fill a càrrec, la qual cosa ha contribuït a un lleuger augment de la taxa de natalitat al país.

- **Impuls al consum i la demanda**

Les ajudes financeres augmenten el poder adquisitiu de les famílies nombroses, la qual cosa es tradueix en un major consum de béns i serveis. Això pot estimular l'economia local, generant un efecte positiu en la creació de llocs de treball i el creixement econòmic. Als Estats Units, crèdits fiscals com l'Earned Income Tax Credit (EITC) i el Child Tax Credit (CTC) incrementen el poder adquisitiu de les famílies, impulsant així la demanda econòmica.

- **Inversió en capital humà**

Les polítiques que faciliten l'accés a l'educació i la salut tenen un efecte positiu a llarg termini en el desenvolupament del capital humà. Els nens de famílies nombroses que reben una educació de qualitat i una atenció sanitària adequada tenen més probabilitats de convertir-se en adults productius i ben formats, contribuint així al desenvolupament econòmic del país. A Mèxic, programes com Prospera (anteriorment Oportunidades) proporcionen ajuts per a l'educació i la salut, millorant les perspectives futures dels nens de famílies nombroses.

- **Sostenibilitat del sistema de seguretat social**

Un nombre suficient de joves és essencial per mantenir la sostenibilitat dels sistemes de seguretat social, especialment en societats amb una població envellida. Les famílies nombroses contribueixen a la renovació generacional, ajudant a assegurar que hi hagi una proporció adequada de treballadors per sostenir els sistemes de pensions i assistència social en el futur. A França, les polítiques de suport a les famílies nombroses han estat clau per mantenir una taxa de natalitat relativament alta en comparació amb altres països europeus.

- 5.2. Estudis de casos que es vegi com aquestes polítiques poden influir en la qualitat de vida, el desenvolupament de les famílies i l'augment de nens.

a. França: la "Carte famille nombreuse"

Política i programes La "Carte Famille Nombreuse" ofereix descomptes substancials en transport públic, accés a activitats culturals i altres serveis. A més, França té un sistema generós de subsidis familiars que augmenten amb el nombre de fills.

Impacte en la qualitat de vida i desenvolupament Les famílies nombroses a França experimenten una reducció significativa en les despeses de transport i activitats culturals, permetent-los destinar més recursos a altres necessitats com l'educació i la salut dels seus fills. Els subsidis familiars ajuden a millorar l'estabilitat econòmica, reduint l'estrès financer. Com a resultat, es promou un entorn familiar més estable i saludable, contribuint al benestar general dels nens.

Augment de la taxa de natalitat Gràcies a aquestes polítiques, França manté una de les taxes de natalitat més altes d'Europa, amb una mitjana d'aproximadament 1.79 fills per dona el 2020. Aquestes polítiques incentiven a les parelles a tenir més fills, sabent que rebran suport estatal per a la seva criança.

b. Canadà: Canada child benefit (CCB)

Política i programes El CCB proporciona pagaments mensuals no imposables a les famílies amb nens, amb quantitats que varien segons els ingressos familiars i el nombre de nens. A més, Canadà ofereix permisos de maternitat i paternitat remunerats.

Impacte en la qualitat de vida i desenvolupament Els pagaments del CCB ajuden a reduir la pobresa infantil i milloren l'accés a serveis essencials com l'educació i la salut. Les famílies nombroses poden utilitzar aquests fons per cobrir despeses quotidianes, millorant així la seva qualitat de vida. Els permisos parentals remunerats permeten als pares passar més temps amb els seus fills durant els primers mesos de vida, cosa que és crucial per al desenvolupament infantil.

Augment de la taxa de natalitat Tot i que Canadà ha vist una tendència a la baixa en la taxa de natalitat global, els beneficis del CCB i altres suports familiars ajuden a moderar aquesta disminució, proporcionant incentius econòmics per a tenir més fills. El nombre de fills per dona es de 1.33, un nombre bastant semblant al llarg dels anys.

c. Espanya: polítiques de suport a famílies nombroses

Política i programes Espanya ofereix diverses ajudes, incloent deduccions fiscals, subsidis directes i accés preferent a serveis públics com l'educació i la sanitat per a les famílies nombroses.

Impacte en la qualitat de vida i desenvolupament Les famílies nombroses gaudeixen d'una major seguretat econòmica gràcies a les deduccions fiscals i els subsidis. Això permet a les famílies invertir més en l'educació i la salut dels seus fills, millorant així les seves perspectives de futur. L'accés preferent a serveis públics assegura que els nens rebin atenció de qualitat, contribuint al seu desenvolupament integral.

Augment de la taxa de natalitat Malgrat les polítiques espanyoles orientades a fomentar la natalitat, com les ajudes econòmiques o els permisos de maternitat i paternitat, la taxa de natalitat es manté entre les més baixes d'Europa. Actualment, el nombre de fills per dona és d'1,16, una xifra que representa un mínim històric. Aquesta tendència reflecteix els desafiaments econòmics i socials que dificulten la conciliació familiar i laboral, així com la incertesa en relació amb el futur.

d. Estats Units: Earned income tax credit (EITC) i child tax credit (CTC)

Política i programes El EITC i el CTC són crèdits fiscals que proporcionen suport financer a famílies amb ingressos baixos i moderats. El CTC inclou pagaments avançats mensuals per ajudar les famílies a cobrir les despeses diàries.

Impacte en la qualitat de vida i desenvolupament Aquests crèdits fiscals redueixen significativament la pobresa infantil i milloren la capacitat de les famílies per cobrir necessitats bàsiques com l'alimentació, l'habitatge i l'educació. Ajuden a alleujar l'estrès financer i promouen un entorn familiar més estable, beneficiant directament el desenvolupament dels nens.

Augment de la taxa de natalitat Als Estats Units, la taxa de natalitat ha experimentat una disminució constant en les últimes dècades, amb un nombre actual de 1,66 fills per dona, per sota del nivell de reemplaçament. Tot i que polítiques com el EITC i el CTC ajuden a alleujar l'impacte econòmic de criar fills, no han aconseguit revertir aquesta tendència. Aquesta situació s'atribueix a factors com l'augment del cost de la vida, la inestabilitat laboral i la manca de polítiques més àmplies per conciliar la vida laboral i familiar.

e. Mèxic: Programa prospera (anteriorment Oportunidades)

Política i programes Prospera és un programa de transferències condicionals que ofereix ajuts a les famílies per a la salut, la nutrició i l'educació dels seus fills, especialment en zones rurals i pobres.

Impacte en la qualitat de Vida i desenvolupament Prospera ha demostrat millorar la nutrició i la salut infantil, així com l'assistència escolar i el rendiment acadèmic. Les famílies reben suport econòmic per cobrir les seves necessitats bàsiques, el que redueix la pobresa i promou un millor entorn per al desenvolupament dels nens.

Augment de la taxa de natalitat Encara que l'objectiu principal de Prospera no és augmentar la natalitat, el suport que ofereix ajuda a les famílies a gestionar millor els costos associats a la criança de nens, la qual cosa pot influir positivament en les decisions de les famílies sobre la grandària familiar. El nombre de fills per dona es de 1.88, es considera una baixada bastant gran en comparació a 40 anys enrere, que el nombre era 4.78.

f. Índia: Integrated child development services (ICDS)

Política i programes ICDS proporciona serveis integrats de salut, nutrició i educació per a nens menors de sis anys i dones embarassades i lactants, amb especial atenció a les famílies nombroses en zones rurals.

Impacte en la qualitat de vida i desenvolupament Aquest programa millora la nutrició i la salut infantil, reduint les taxes de mortalitat i morbiditat. A més, fomenta l'educació primerenca, establint les bases per a un millor rendiment acadèmic futur. Les famílies nombroses se'n beneficien en gran mesura, millorant així la seva qualitat de vida i les perspectives de desenvolupament dels seus fills.

Augment de la taxa de natalitat Tot i que Índia no té com a objectiu directe augmentar la natalitat, els serveis que ofereix l'ICDS alleugen part de les càrregues associades a la criança de fills, la qual cosa pot influir indirectament en la decisió de tenir més fills. El nombre de fills per dona es 2.02, el més elevat de l'estudi.

6. Barreres i desafiaments

6.1. Identificació de desafiaments que enfronten les famílies nombroses per accedir a les ajudes estatals.

a. Complexitat i burocràcia en el procés de sol·licitud

- **Documentació extensa:** Els processos de sol·licitud per a ajudes sovint requereixen una gran quantitat de documentació, incloent certificats de naixement, proves d'ingressos i altres documents oficials.
- **Procediments complicats:** Les famílies nombroses poden trobar difícils de comprendre i seguir els procediments burocràtics per sol·licitar ajudes, especialment si no tenen accés a assistència legal o administrativa.

b. Coneixement limitat de les ajudes disponibles

- **Falta d'informació:** Moltes famílies nombroses no estan plenament informades sobre els drets i les ajudes a les quals poden accedir, especialment en comunitats rurals o de baixos ingressos.
- **Difusió insuficient:** Els governs sovint no fan una difusió adequada de la informació sobre les ajudes disponibles, cosa que pot limitar l'accés de les famílies a aquests recursos.

c. Restriccions geogràfiques i regionals

- **Accés limitat en zones rurals:** Les famílies nombroses que viuen en zones rurals o remotes poden tenir dificultats addicionals per accedir a les ajudes degut a la manca de serveis locals adequats.
- **Desigualtats regionals:** En alguns països, les ajudes varien considerablement entre regions, la qual cosa pot crear desigualtats en l'accés i la disponibilitat de recursos.

d. Condicions i requisits restrictius

- **Ingressos mínims i màxims:** Les ajudes sovint estan subjectes a límits d'ingressos, excloent les famílies que no compleixen estrictament aquests criteris malgrat necessitar suport.
- **Requisits específics:** Algunes ajudes només estan disponibles per a famílies que compleixen certs requisits, com tenir un nombre mínim de fills menors d'una certa edat o tenir fills amb necessitats especials.

e. Estigma social i cultural

- **Percepcions negatives:** En algunes societats, demanar ajudes governamentals pot estar associat a un estigma social, la qual cosa pot dissuadir les famílies de sol·licitar les ajudes a les quals tenen dret.
- **Bretxa cultural:** Les famílies d'orígens culturals diferents poden trobar dificultats addicionals per accedir a les ajudes degut a barreres lingüístiques i culturals.

f. Desafiaments econòmics i laborals

- **Ingressos insuficients:** Encara que rebin ajudes, moltes famílies nombroses continuen lluitant per arribar a final de mes degut als elevats costos associats a criar múltiples fills, especialment si son de classe mitjana.
- **Inestabilitat laboral:** La manca de llocs de treball estables i ben remunerats pot limitar la capacitat de les famílies per proporcionar un entorn adequat per als seus fills, fins i tot amb ajudes governamentals.

g. Limitacions en els serveis públics

- **Accés a la salut i educació:** Les famílies nombroses sovint tenen més dificultats per accedir a serveis de salut i educació de qualitat, ja que aquests serveis poden estar sobresaturats o ser insuficients.
- **Suport a la infància:** La manca de serveis de suport adequats, com guarderies o programes d'educació primerenca, pot dificultar la conciliació de la vida laboral i familiar.

6.2. Anàlisi de les possibles solucions i mesures per superar aquests desafiaments.

a. Simplificació i digitalització del procés de sol·licitud

- Desenvolupar plataformes en línia simplifiades i intuïtives per a la sol·licitud d'ajudes, reduint la quantitat de documentació requerida i facilitant la navegació pels formularis.
- Proporcionar assistència i orientació personalitzades per als sol·licitants, incloent recursos en línia, assistència telefònica i suport en persona en centres locals.

b. Millora de la difusió de la informació

- Realitzar campanyes de sensibilització i informació per educar a les famílies sobre els drets i les ajudes disponibles, utilitzant múltiples canals de comunicació com a les xarxes socials, els mitjans de comunicació i els materials impresos.
- Col·laborar amb organitzacions comunitàries, centres educatius i serveis socials per difondre la informació a les comunitats més vulnerables i de difícil accés.

c. Flexibilitat en els requisits i condicions

- Revisar els requisits d'ingressos i les condicions d'elegibilitat per assegurar que les famílies que necessitin suport rebin ajuda, eliminant barreres com ara els límits d'edat dels fills o les restriccions geogràfiques.
- Oferir opcions de flexibilitat per a les famílies que no compleixin totalment els requisits, com ara programes de transició o ajuts temporals mentre milloren la seva situació econòmica.

d. Inversió en serveis públics i infraestructures

- Ampliar l'accés als serveis públics essencials com la salut, l'educació i els serveis d'atenció infantil, especialment en àrees rurals i de baixos ingressos.
- Millorar la qualitat i la disponibilitat dels serveis, augmentant la capacitat dels centres de salut i educatius i ampliant les opcions de guarderies i programes d'atenció infantil.

e. Programes de suport comunitari i intervenció social

- Establir programes de suport comunitari que ofereixin assessorament i orientació personalitzada per a les famílies, incloent serveis de teràpia familiar, suport emocional i xarxes de suport social.
- Implementar iniciatives d'intervenció social que abordin les necessitats específiques de les famílies nombroses, com ara programes de formació professional, accés a l'habitatge i assistència legal.

f. Combatre l'estigma social i cultural

- Realitzar campanyes de conscienciació per canviar les percepcions negatives associades a l'ús d'ajudes estatals, destacant els beneficis i el suport que ofereixen a les famílies en situació de necessitat.
- Promoure la diversitat cultural i lingüística en els serveis d'atenció al públic, oferint assistència en diferents idiomes i respectant les tradicions culturals de les famílies.

g. Participació activa de les famílies en el procés de desenvolupament de polítiques

- Involucrar a les famílies nombroses en la presa de decisions i el disseny de polítiques, assegurant que les seves veus i necessitats siguin escoltades i tinguin un paper destacat en el disseny de programes de suport.
- Establir mecanismes de retroalimentació i avaluació continuada per avaluar l'eficàcia de les polítiques i identificar àrees d'impacte positiu i àrees de millora.

7. Perspectiva comparativa

7.1. Comparació de les polítiques de suport a les famílies nombroses entre diferents països i regions.

Les polítiques de suport a les famílies nombroses varien considerablement entre països i regions, reflectint les diferències en termes de valors culturals, prioritats socials i recursos disponibles. A continuació, ofereixo una comparació entre algunes de les polítiques més rellevants en diversos països i regions:

França

- **Subsidi familiar:** França ofereix una àmplia gamma de beneficis, incloent un subsidi familiar mensual que augmenta amb el nombre d'infants a càrrec de la família.
- **Xecs de guarderia:** Les famílies nombroses tenen accés a descomptes significatius en els costos de les guarderies i els centres d'educació preescolar.
- **Permisos de maternitat/paternitat generosos:** S'ofereixen permisos de maternitat i paternitat remunerats prolongats per facilitar la conciliació de la vida laboral i familiar.

Canadà

- **Subsidi familiar i deduccions fiscals:** Canadà ofereix un subsidi familiar mensual i deduccions fiscals per fills, ajudant a reduir la pressió financera sobre les famílies nombroses.
- **Permisos de maternitat/paternitat remunerats:** Es proporcionen permisos de maternitat i paternitat remunerats, permetent als pares passar temps de qualitat amb els seus fills durant els primers mesos de vida.

Espanya

- **Deduccions fiscals:** Espanya ofereix deduccions fiscals per a famílies nombroses, ajudant a minimitzar la càrrega financera associada a la criança de diversos fills.
- **Ajuts directes:** Algunes regions ofereixen ajuts econòmics directes per a famílies nombroses, destinats a cobrir despeses addicionals com ara l'educació i la salut dels nens.

Estats Units

- **Limitacions en els ajuts familiars:** En comparació amb altres països desenvolupats, els Estats Units tenen un sistema d'ajuda familiar relativament limitat, amb menys beneficis i una menor disponibilitat de serveis de suport.
- **Permís parental reduït:** Els Estats Units ofereixen menys temps de permís parental remunerat en comparació amb altres països, la qual cosa pot suposar un repte per a les famílies nombroses que necessiten més temps per cuidar dels seus fills.

Mèxic

- **Limitacions en els permisos de maternitat/paternitat:** Tot i haver-hi alguns avenços en les polítiques familiars, Mèxic encara té limitacions en termes de permisos de maternitat i paternitat remunerats, dificultant la conciliació de la vida laboral i familiar per a les famílies nombroses.
- **Accés limitat a serveis de cura infantil:** L'accés a serveis de cura infantil assequibles pot ser difícil per a moltes famílies nombroses a Mèxic, augmentant la càrrega financera associada a l'atenció dels nens.

Índia

- **Desigualtats regionals:** Mentre algunes àrees urbanes han vist millores en les polítiques familiars, moltes parts d'Índia encara manquen de sistemes sòlids de suport familiar, amb limitacions en els permisos de maternitat i paternitat i accés desigual a serveis de cura infantil.
- **Necessitat d'ampliar els ajuts familiars:** Hi ha una demanda creixent per part de les famílies nombroses per ajuts familiars més amplis i més accessibles, especialment en zones rurals i desfavorides.

La comparació entre les polítiques de suport a les famílies nombroses en diversos països i regions posa de manifest les diferències significatives en termes d'accessibilitat, generositat i impacte. Si bé alguns països ofereixen una àmplia gamma d'ajuts i beneficis, altres es queden enrere en termes de suport a les famílies nombroses. És crucial aprendre de les millors pràctiques i implementar polítiques que garanteixin un suport adequat i equitatiu per a totes les famílies, independentment de la seva ubicació geogràfica o situació socioeconòmica.

7.2. Identificació de similituds, diferències i millors pràctiques.

Similituds:

1. **Deduccions fiscals:** Molts països ofereixen deduccions fiscals per a famílies nombroses com a forma de reduir la càrrega financera associada a la criança de diversos fills.
2. **Permisos de maternitat/paternitat remunerats:** La majoria dels països analitzats proporcionen permisos de maternitat i paternitat remunerats per permetre als pares passar temps de qualitat amb els seus fills en els primers mesos de vida.
3. **Subsidi familiar:** Tots els països tenen algun tipus de subsidi familiar o ajuda econòmica directa per a les famílies nombroses per ajudar a cobrir despeses relacionades amb els seus fills.

Diferències:

1. **Amplitud dels ajuts:** Hi ha una gran variabilitat en la generositat dels ajuts i beneficis disponibles en diferents països, amb alguns que ofereixen un suport més substancial que d'altres.
2. **Accessibilitat als serveis de cura infantil:** L'accés a serveis de cura infantil assequibles varia significativament entre països, amb algunes regions que ofereixen una àmplia disponibilitat de serveis i altres on l'accés pot ser limitat.
3. **Requisits d'elegibilitat:** Les condicions i requisits per a l'elegibilitat als ajuts familiars poden diferir considerablement, incloent límits d'ingressos, nombre de fills i altres factors.

Millors pràctiques:

1. **Flexibilitat en els permisos de maternitat/paternitat:** Les millors pràctiques inclouen permisos de maternitat i paternitat remunerats generosos i flexibles que permeten als pares adaptar-se a les necessitats de les seves famílies.
2. **Accés a serveis de cura infantil:** Països que ofereixen una àmplia disponibilitat d'opcions de cura infantil assequibles i accessibles han demostrat millorar significativament la conciliació de la vida laboral i familiar per a les famílies nombroses.
3. **Educació i sensibilització:** Les millors pràctiques inclouen campanyes d'educació i sensibilització per informar a les famílies sobre els ajuts i beneficis disponibles, així com sobre els seus drets i com accedir a ells.

Conclusió

La recerca evidencia que les famílies nombroses exerceixen un paper fonamental en la sostenibilitat social i econòmica dels països, ja que contribueixen al relleu generacional i al creixement demogràfic. No obstant això, el seu benestar depèn significativament de les polítiques públiques que s'implementin per donar-los suport. La comparativa de les ajudes estatals demostra que els països desenvolupats amb sistemes robustos de subsidis, beneficis fiscals i serveis accessibles, com França i Canadà, han aconseguit mantenir taxes de natalitat relativament altes i un major benestar per a aquestes famílies. Això contrasta amb els països on les polítiques són menys generoses o inexistents, com els Estats Units, Mèxic o l'Índia, on les famílies s'enfronten a més dificultats per cobrir les seves necessitats bàsiques i conciliar la vida laboral i familiar.

Un dels aspectes clau és que, en països com França, el suport estatal inclou subsidis que augmenten amb el nombre de fills, permisos parentals remunerats i accés a serveis d'educació i salut subvencionats, fet que fomenta un entorn favorable per tenir més fills. En canvi, en regions amb menys ajudes, com en el cas de l'Índia o Mèxic, la taxa de natalitat continua sent alta, però més per motius culturals o econòmics que per un sistema de suport efectiu, generant desigualtat i vulnerabilitat econòmica en aquestes famílies.

També s'identifiquen barreres importants que limiten l'accés a les ajudes, com la burocràcia, la manca d'informació i les desigualtats regionals. En molts casos, aquestes limitacions reforcen la idea que les famílies nombroses han d'assumir els costos gairebé exclusivament, fet que desincentiva la natalitat, especialment en països desenvolupats amb pocs incentius econòmics. Per exemple, la manca de permisos parentals remunerats als Estats Units o l'accés limitat a serveis bàsics en zones rurals de Mèxic o l'Índia accentuen les dificultats d'aquestes famílies.

Igualment les polítiques familiars no són només un acte de suport social, sinó una inversió estratègica en la sostenibilitat demogràfica i econòmica. Països com Espanya, tot i que han avançat en beneficis fiscals i deduccions, encara tenen marge per implementar mesures més efectives, aprenent de models reeixits com el francès o el canadenc. També es destaca la importància de les ajudes no només econòmiques, sinó en serveis essencials, com l'educació i la salut, que no només redueixen l'estrès financer, sinó que asseguren un millor futur per a les generacions joves.

En definitiva, la taxa de natalitat dels països està directament influenciada per la qualitat i l'amplitud de les ajudes estatals a les famílies nombroses. Les nacions que prioritzen polítiques inclusives aconsegueixen taxes de natalitat més sostenibles, mentre que aquelles amb sistemes limitats afronten problemes com l'envelliment poblacional i una pressió creixent sobre els sistemes de pensions. Per això, fomentar polítiques de suport equitatives i accessibles és essencial per garantir l'equilibri demogràfic i el benestar de les famílies nombroses, que són un pilar fonamental per al futur de qualsevol societat.

PART PRÀCTICA:

ENTREVISTES:

Mossèn Costa:

1. Quins factors creu vostè que més afecten la caiguda de la natalitat i el nombre de fills per dona?

La caiguda de la natalitat és un fenomen complex que respon a múltiples factors socials, culturals, econòmics i espirituals. En primer lloc, la situació econòmica és un dels elements clau. A Espanya i, en particular, a Catalunya, el cost de vida és alt i moltes famílies es troben en una situació precària, amb salaris baixos i dificultats per accedir a habitatges dignes. Això genera una gran inseguretat, i moltes parelles retarden o eviten tenir fills per no veure compromesa la seva estabilitat econòmica.

També hi ha un canvi cultural profund. Vivim en una societat que prioritza l'individualisme, la llibertat personal i l'èxit professional. Sovint, la maternitat i la paternitat es perceben com un fre als projectes personals o com una càrrega. Aquesta mentalitat fa que moltes persones optin per no tenir fills o, com a molt, tenir-ne un sol.

A més, la manca de conciliació laboral i familiar és un altre obstacle important. Moltes dones es troben amb grans dificultats per compaginar la seva carrera professional amb la criança, i en lloc de rebre suport, sovint es veuen penalitzades al món laboral per ser mares. Això les dissuadeix de tenir més fills.

Finalment, cal considerar també l'afebliment dels valors tradicionals. Abans, la família era vista com un nucli central de la vida, i tenir fills era considerat una benedicció i una responsabilitat. Avui, aquest sentiment s'ha anat diluint, i hi ha menys compromís amb la idea de formar una família nombrosa. L'avenç de la secularització ha fet que molts deixin de veure la maternitat i la paternitat com una vocació que enriqueix l'ànima, i això, des del meu punt de vista, ha buidat el sentit espiritual que moltes famílies donaven al fet de tenir fills.

2. Considera que hi ha prou mesures i ajudes per a les mares de famílies nombroses?
Si és així, perquè ho creu?

Malauradament, crec que no hi ha prou mesures ni ajudes per a les mares de famílies nombroses. Tot i que és cert que existeixen algunes polítiques d'assistència, com descomptes en impostos o beneficis per accedir a serveis públics, aquestes són insuficients per alleujar el pes que suposa criar diversos fills.

Un dels problemes principals és que aquestes ajudes no són universals ni fàcils d'obtenir. Les famílies nombroses han de passar per processos burocràtics complexos, i sovint les ajudes no arriben a temps o són simbòliques. Per exemple, si bé existeixen deduccions fiscals per a famílies nombroses, moltes no poden beneficiar-se'n plenament perquè els seus ingressos són tan baixos que no tenen prou base fiscal per deduir.

A més, a Catalunya, com a la resta d'Espanya, no s'ha creat un veritable sistema de suport a la maternitat. Les ajudes per a la conciliació laboral, com horaris flexibles, permisos parentals més llargs o guarderies públiques accessibles, són encara insuficients. Per no parlar dels costos de l'habitatge, que dificulten que les famílies amb més fills puguin viure en espais adequats.

També cal considerar que la societat no reconeix prou l'esforç i el valor de les mares de famílies nombroses. Elles són les que, amb la seva generositat i sacrifici, asseguren el futur de la societat. Tanmateix, moltes vegades no reben ni el reconeixement ni el suport que mereixen. Això és un error, ja que la natalitat és un bé comú, no només una opció personal.

3. Què faria vostè per millorar aquesta situació?

Si fos a les meves mans, començaria per promoure un canvi cultural que posi de nou la família al centre de la societat. Això implica educar en el valor de la maternitat i la paternitat, no només com una responsabilitat, sinó com una font de plenitud personal i social. En les homilies i en el treball pastoral, sempre intento recordar que els fills són un regal de Déu, una oportunitat per créixer en amor i generositat.

Pel que fa a les mesures pràctiques, impulsaria polítiques públiques més decidides. Per exemple:

- **Suport econòmic directe:** augmentaria les ajudes econòmiques per fill i asseguraria que fossin universals, sense complexos criteris d'elegibilitat que excloguin famílies que realment ho necessiten.
- **Conciliació laboral:** fomentaria la flexibilitat laboral per als pares, permisos parentals més llargs i la creació de més guarderies públiques o subvencionades.
- **Habitatge assequible:** establiria programes per garantir que les famílies amb fills tinguin accés a habitatges dignes a preus raonables.
- **Reconeixement social:** treballaria per canviar la percepció social de les famílies nombroses, mostrant-les com un exemple de generositat i contribució al bé comú.

També crec que l'Església té un paper important. Podem oferir suport emocional i espiritual a les famílies, organitzar xarxes de solidaritat i, fins i tot, col·laborar amb iniciatives que ajudin les mares. Per exemple, hi ha parròquies que tenen bancs d'aliments o programes de recollida de roba per a nens, i això és molt valuós.

Finalment, crec que la societat ha de recuperar l'esperança en el futur. Moltes parelles no tenen fills perquè veuen el món com un lloc incert i hostil. Però els cristians sabem que el futur sempre està en mans de Déu, i que la vida, fins i tot enmig de les dificultats, val la pena. Aquesta esperança és essencial per revitalitzar la natalitat i tornar a veure la família com un projecte de vida enriquidor.

Guillem Lisbona Colaborador FANOC (Associació de Famílies Nombroses de Catalunya) i pare de 7 fills:

1. Quins factors creu vostè que més afecten la caiguda de la natalitat i el nombre de fills per dona?

Hi ha diversos factors que contribueixen a aquesta situació, però destacaria tres de principals:

- **Tendència social individualista:**

La societat actual s'ha tornat molt individualista. Vivim immersos en la idea que la felicitat es troba en satisfer els nostres desitjos personals, quan en realitat el que ens aporta plenitud és donar-nos als altres, entregar-nos. Som éssers dissenyats per compartir, per construir vincles. En aquest sentit, cal repensar les nostres prioritats com a societat.

La Klaudia (la seva dona) afegeix que mai anirem de vacances a Punta Cana, però considera que aquest tipus de sacrificis valen la pena per l'enriquiment que aporta una família nombrosa.)

- **Ajudes insuficients:**

Temps enrere, una família podia mantenir-se amb un sol sou, i existia una classe mitjana forta. Avui, en canvi, això és impensable. Les ajudes actuals són molt limitades i no estan pensades per facilitar la criança de fills, especialment en el cas de famílies nombroses.

- **Context econòmic desfavorable:**

L'economia actual no afavoreix que les famílies puguin créixer. Des de l'elevat cost de l'habitatge fins a les dificultats per accedir a recursos bàsics, tot esdevé una barrera per a aquelles persones que desitgen tenir més fills.

2. Considera que hi ha prou mesures i ajudes per a les mares de famílies nombroses?
Si no és així, perquè ho creu?

No, clarament no hi ha prou mesures, i això es deu a diversos motius:

- **Polítiques que no afavoreixen la natalitat:**

Hi ha una percepció generalitzada que les polítiques actuals semblen dissenyades per dificultar la vida de les famílies grans. Per exemple, els habitatges moderns solen ser molt petits, inadequats per famílies nombroses. També hi ha una manca de vehicles assequibles amb més de cinc places, i els que hi ha tenen un cost elevadíssim. A la nostra pròpia experiència, trobar una casa gran va ser un repte enorme.

- **Comparativa internacional:**

La meva dona, que és polonesa, posa com a exemple el sistema d'ajudes del seu país. A Polònia existeix una ajuda anomenada "800+", que ofereix 800 PLN (uns 200 €) al mes per cada fill a partir del segon fins que arriba als 18 anys. Aquest tipus de suport ajuda les famílies a cobrir les despeses derivades de l'educació i el manteniment dels fills. Aquí, en canvi, aquestes ajudes són testimonials i insuficients.

- **Un sistema que fomenta la fragmentació familiar:**

L'estat sovint sembla tenir interès en mantenir les persones aïllades i dependents. Moltes famílies pateixen desestructuració, i això les fa més vulnerables. Una família unida i sòlida té més capacitat d'autonomia, però sembla que no interessa que les persones siguin independents. Quan una família no educa els seus membres, l'estat pren aquest paper, sovint amb objectius que no sempre afavoreixen l'individu.

3. Què faria vostè per millorar aquesta situació?

Hi ha diverses accions que podrien ajudar:

- **Promoure una economia més equilibrada:**
És essencial que les famílies puguin subsistir amb un sol sou, si així ho desitgen. Això no significa tornar enrere, sinó donar llibertat perquè cadascú pugui escollir. Que la dona s'hagi incorporat al món laboral és un gran avanç, però ara moltes es veuen obligades a treballar fora de casa perquè el model econòmic actual no permet que una família es mantingui amb un sol sou.
- **Reconeixement i suport econòmic a les famílies nombroses:**
S'haurien d'establir ajudes directes similars a les que tenen altres països. Premiar les famílies amb més fills no només ajuda econòmicament, sinó que també envia un missatge de reconeixement social.
- **Facilitar serveis i infraestructures:**
Ajudes per a habitatges més grans, vehicles familiars assequibles i escoles adaptades són algunes mesures pràctiques que podrien alleujar les dificultats diàries d'aquestes famílies.

En definitiva, cal una transformació profunda en la manera com l'estat i la societat entenen el paper de la família. Si volem revertir la baixa natalitat, hem de començar per valorar i protegir les famílies, especialment les nombroses, que són un actiu per al futur del nostre país.

Mare de família nombrosa 5 fills Espanya:

1. Quina ha estat la situació més complicada que ha viscut en la criança dels seus fills? Durant la criança dels meus fills, he viscut moltes situacions complicades, com qualsevol mare. Les més difícils han estat, sens dubte, aquelles relacionades amb moments delicats que els meus fills han pogut tenir, ja sigui per qüestions mèdiques o per problemes personals. És difícil referir-me a una sola experiència perquè cadascuna, en el seu moment, va tenir un gran impacte. Tot i això, amb el suport de la meva parella i amb una dosi extra de paciència, hem pogut superar totes les dificultats. La maternitat és una muntanya russa, però al final, sempre es torna a una certa normalitat, i això compensa.

2. S'ha sentit prou recolzada? Qui l'ha ajudat?

Sí, tot i que, en moments puntuals, m'he sentit poc reconeguda, especialment pel que fa a la feina que comporta ser mare. Crec que, encara avui dia, la càrrega que assumeixen les mares és sovint més intensa que la d'altres membres de la família. Potser això es deu a una qüestió biològica, a un rol que hem assumit al llarg dels segles i que ha estat transmès de generació en generació, o fins i tot a un instint que desconec. En general, les mares tenim un sentit de protecció molt fort, i això, a vegades, pot no ser entès del tot per les parelles.

Malgrat això, a nivell personal, sempre he sentit el suport de la meva parella. Ha estat un pare present i implicat, i la seva ajuda ha estat clau. A més, amb els meus dos primers fills, la col·laboració dels meus pares va ser fonamental. Ells van jugar un paper decisiu perquè poguéssim compaginar la vida familiar amb la professional. La seva ajuda em va permetre tenir més equilibri i menys estrès en una etapa que pot ser molt exigent.

3. Socialment, ha estat fàcil la seva decisió de tenir fills?

Des d'un punt de vista social, considero que tenir fills està més ben reconegut que no tenir-ne, almenys en general. Tanmateix, aquest reconeixement tendeix a disminuir a mesura que augmenta el nombre de fills. Quan tens més d'un o dos fills, sembla que hi hagi un judici implícit, especialment si no tens una situació econòmica que et permeti oferir-los una criança "ideal" en tots els aspectes.

Avui dia, tenir fills és un repte enorme, tant per la despesa econòmica, que augmenta amb el nombre de fills, com per la dificultat de conciliar la criança amb el desenvolupament professional. El cost de la vida i les poques facilitats que ofereixen les institucions per a aquesta conciliació fan que la decisió de tenir fills sigui més complexa que en altres èpoques.

4. Què recomanaria a una mare o a persones que no consideren tenir fills com una opció?

Crec que la decisió de tenir fills és massa personal i significativa com per donar consells a ningú. Cada persona ha de decidir què és el que prefereix i quina direcció vol donar a la seva vida. Jo només puc parlar des de la meva experiència personal, en la qual els meus fills són, sense cap mena de dubte, el més important de la meva vida.

Quan tens el primer fill, la percepció de la vida canvia completament. Ells esdevenen la prioritat absoluta, i tot passa a girar al seu voltant. En el meu cas, puc dir que la vida és molt més bonica, intensa i significativa gràcies als meus fills. Però, repeteixo, és una decisió molt íntima que cada persona ha de prendre en funció de les seves circumstàncies i desitjos.

5. Per què creu que les parelles tenen tan pocs fills?

Crec que, actualment, les parelles tenen menys fills perquè criar-los s'ha convertit en un repte molt difícil. Cap dels dos membres de la parella vol renunciar a la seva vida professional, i sovint, tenir més d'un o dos fills implica haver de prendre decisions que afecten la carrera de manera significativa. La paraula "conciliació" és molt bonica, però en molts casos, esdevé una utopia.

Conciliar, moltes vegades, significa renunciar a alguna cosa: a temps personal, a oportunitats professionals o fins i tot a estabilitat econòmica. Això fa que moltes parelles optin per tenir menys fills, perquè senten que així podran donar-los una criança de millor qualitat sense haver de sacrificar altres aspectes de la seva vida. Aquesta situació posa de manifest la necessitat de polítiques més sòlides de suport a les famílies perquè tenir fills no sigui vist com una càrrega inassumible, sinó com una experiència enriquidora i viable per a tothom.

Entrevista a una mare de família nombrosa de 6 fills a Mèxic:

1. Quina ha estat la situació més complicada que ha viscut en la criança dels seus fills?

La situació més complicada ha estat combinar les necessitats de cadascun dels meus fills amb els recursos i el temps que tenim com a família. Criar sis fills no només implica grans despeses, sinó també un esforç constant per donar a cadascun l'atenció que es mereix. A Mèxic, accedir a serveis de salut de qualitat pot ser un repte, especialment quan els hospitals públics estan saturats i els serveis privats són massa cars. Recordo una vegada quan el meu fill petit es va posar molt malalt amb una infecció respiratòria; vam haver d'esperar més de sis hores a urgències perquè l'atenguessin, i en aquell moment no sabia si podria pagar les medicines que li van receptar.

Un altre repte important va ser durant la pandèmia de COVID-19. Tots els nens havien de fer classes en línia, però només teníem dos dispositius i la connexió a internet era lenta. Em vaig veure obligada a fer horaris perquè cadascú pogués estudiar, i això va generar molt estrès tant per a ells com per a mi. A més, els nens petits no entenien per què no podien sortir o veure els seus amics, i gestionar les seves emocions va ser molt complicat.

Finalment, la inseguretat és un altre factor. A Mèxic, moltes mares com jo hem de preocupar-nos per coses que en altres llocs podrien semblar inimaginables: si el transport públic serà segur, si els nostres fills podran jugar al carrer sense risc o si tornaran a casa bé. Aquesta realitat afegeix una càrrega emocional molt gran.

2. S'ha sentit prou recolzada? Qui l'ha ajudat?

Recolzada en part. És veritat que hi ha programes governamentals a Mèxic que busquen ajudar famílies nombroses, com les beques escolars, els menjadors gratuïts a les escoles o els descomptes en alguns serveis públics. Però aquestes ajudes no sempre són fàcils d'obtenir, i moltes vegades no arriben a cobrir tot el que necessitem. Per exemple, el programa *Bienestar para las Familias* ofereix diners a famílies en situació de vulnerabilitat, però la quantitat és limitada i no sempre és suficient per a les necessitats d'una família tan gran.

Tot i això, he rebut molt suport de la meva pròpia família extensa. La meva mare i les meves germanes sovint m'han ajudat a cuidar els nens quan jo treballava o estava malalta. També he comptat amb el recolzament de la comunitat religiosa del barri, que ens ha donat aliments o roba en moments difícils. A Mèxic, la solidaritat entre veïns i familiars és una de les coses més boniques que tenim. Però, a la vegada, moltes vegades m'he sentit sola, sobretot en situacions com pagar serveis mèdics especialitzats o comprar llibres i uniformes escolars.

3. Socialment, ha estat fàcil la seva decisió de tenir fills?

Aquesta pregunta té dues cares. Per una banda, a Mèxic la família és un pilar fonamental de la societat. És comú veure famílies grans, sobretot a les zones rurals, i molta gent encara valora la maternitat com una gran benedicció. Però a les ciutats, cada cop és menys comú veure famílies nombroses, i això fa que la meva decisió hagi estat qüestionada més d'una vegada. Alguns comentaris que he sentit són: “¿No sabies que el món ja està superpoblat?” o “¿Com pots mantenir tants fills?”.

Socialment, hi ha una falta de suport real per a les famílies nombroses. Per exemple, les escoles públiques estan dissenyades per a famílies petites, els espais d'esbarjo no sempre són segurs o accessibles, i fins i tot els programes d'ajuda social tenen límits per a la quantitat de fills que cobreixen. Això fa que, encara que jo estigui molt orgullosa de la meva família, a vegades senti que la societat no està preparada per acollir una decisió com la nostra.

4. Què recomanaria a una mare o a persones que no consideren tenir fills com una opció?

A una mare, li recomanaria que es prepari emocionalment i econòmicament. Criar fills és una responsabilitat enorme, però també és una font d'amor i aprenentatges constants. Cal tenir una gran capacitat d'organització i ser molt flexible, perquè amb fills mai es pot predir què passarà. També li diria que no tingui por de demanar ajuda; a Mèxic, la comunitat i la família poden ser un gran suport si saps com aprofitar-los.

A aquelles persones que no consideren tenir fills, els diria que la seva decisió és totalment vàlida. A la nostra societat sovint es pressiona les dones per ser mares, però no tothom ha de seguir aquest camí. Al final, el més important és que cada persona visqui la seva vida d'acord amb les seves conviccions i circumstàncies. Si algú no vol tenir fills perquè vol prioritzar la seva carrera, viatjar o simplement no ho sent, està perfectament bé.

5. Per què creu que les parelles tenen tan pocs fills a Mèxic?

Hi ha moltes raons, però la principal és l'economia. Amb el salari mínim que hi ha a Mèxic, és molt difícil mantenir una família gran. Les despeses en educació, salut, menjar i transport són molt altes, i la majoria de parelles prefereixen tenir només un o dos fills per assegurar-los un futur millor.

També hi ha un canvi cultural important. Les noves generacions volen més llibertat i qualitat de vida. Moltes parelles volen viatjar, estudiar o construir una carrera, i veuen tenir fills com un obstacle per aconseguir-ho. A més, els problemes socials i ambientals, com la inseguretat i el canvi climàtic, fan que moltes persones tinguin por de portar més nens al món.

Però crec que si hi hagués més suport del govern i més oportunitats econòmiques, potser moltes famílies s'animarien a tenir més fills. Al final, tenir fills és un acte de fe en el futur, i quan no es pot veure clar aquest futur, és normal que les parelles optin per altres camins.

Entrevista a una mare de família nombrosa de 4 fills a l'Índia:

1. Quina ha estat la situació més complicada que ha viscut en la criança dels seus fills?

La situació més complicada ha estat gestionar l'educació dels meus fills en un país com l'Índia, on la qualitat de les escoles públiques varia molt i les escoles privades són extremadament cares. Vull que tots els meus fills tinguin accés a una bona educació, però amb quatre nens, això és un repte econòmic enorme. També és difícil proporcionar una alimentació adequada per a tots ells, especialment amb els increments constants en el preu dels aliments bàsics.

A més, la pressió cultural per criar fills "exitosos" és molt alta. A l'Índia, hi ha una gran competència en l'educació i el treball, i com a mare, sempre sento que he de fer més per preparar-los pel futur. En una ocasió, vaig haver de treure un préstec per pagar les classes addicionals del meu fill gran, perquè sentia que sense això no tindria oportunitats.

2. S'ha sentit prou recolzada? Qui l'ha ajudat?

La meua experiència ha estat mixta. A l'Índia, la família extensa juga un paper molt important, i sovint he rebut ajuda dels meus sogres i cunyats, especialment quan els nens eren petits. Sempre hi ha algú disposat a cuidar els nens o ajudar amb les tasques domèstiques en moments de necessitat. També tenim un fort suport social de la comunitat del barri o de la religió, on sovint s'organitzen activitats per ajudar les famílies amb pocs recursos.

Tanmateix, pel que fa al govern, el suport no és suficient. Tot i que hi ha programes com la *Public Distribution System (PDS)*, que proporciona aliments bàsics a preus subvencionats, aquests programes no sempre arriben a les famílies que més ho necessiten, o hi ha corrupció que impedeix que els recursos siguin ben distribuïts. La manca d'una assistència mèdica de qualitat també és un gran problema, i quan algun dels meus fills ha estat malalt, sovint he hagut de recórrer a serveis privats que són molt cars.

3. Socialment, ha estat fàcil la seva decisió de tenir fills?

A l'Índia, tenir fills és considerat gairebé una obligació cultural i social. Especialment en comunitats tradicionals, tenir molts fills és vist com una benedicció i un símbol de prosperitat. Per tant, mai no m'he sentit jutjada per tenir quatre fills, sinó tot el contrari: la majoria de la gent ho veu com una cosa positiva.

Però això no vol dir que tot sigui fàcil. Amb l'augment del cost de la vida i el canvi en els estils de vida, fins i tot aquí hi ha gent que pregunta si tenir quatre fills no és "massa". Sobretot a les ciutats grans, com on vivim ara, la gent prefereix tenir menys fills perquè les cases són petites, l'educació és cara, i moltes dones treballen i no tenen temps per cuidar tants nens.

4. Què recomanaria a una mare o a persones que no consideren tenir fills com una opció?

A una mare, li recomanaria que tingui paciència i no dubti a buscar suport. L'Índia té una gran xarxa social, i sempre hi ha algú disposat a ajudar. També li diria que sigui pràctica i que no s'avergonyeixi de demanar accés a programes governamentals com les beques escolars o el suport alimentari. El més important és assegurar-se que cada nen rebi amor i atenció, encara que això signifiqui fer sacrificis personals.

A les persones que no consideren tenir fills, diria que està bé no seguir les expectatives culturals si això no és el que volen. L'Índia està canviant, i cada vegada més persones opten per no tenir fills o per tenir-ne pocs, i això és perfectament respectable. No tothom ha de ser pare o mare per tenir una vida plena.

5. Per què creu que les parelles tenen tan pocs fills a l'Índia?

Crec que les raons són principalment econòmiques i socials. A l'Índia moderna, l'educació és vista com la clau per al futur, però assegurar una bona educació és molt car. Les parelles joves prefereixen tenir un o dos fills per poder invertir més recursos en cadascun d'ells. També hi ha una gran pressió professional i social en les ciutats: amb les dones cada cop més involucrades en el món laboral, no és fàcil equilibrar la vida familiar amb la feina.

A més, les campanyes de planificació familiar que el govern ha impulsat durant dècades han tingut un gran impacte, especialment en les zones urbanes. Programes com *Beti Bachao Beti Padhao* (Salva la filla, educa la filla) han ajudat a canviar la mentalitat respecte a tenir moltes filles, cosa que abans es veia com un pes econòmic. També crec que el canvi climàtic i els problemes mediambientals han fet que algunes parelles es replantegin portar més nens al món.

No obstant això, a les zones rurals, encara és comú veure famílies grans, perquè els nens són vistos com una força laboral i un suport per als pares en la vellesa. Però fins i tot allà, les famílies comencen a canviar, ja que l'accés a l'educació i els mitjans de vida milloren.

Conclusió entrevista:

La investigació sobre el suport a les famílies nombroses en diferents parts del món revela un panorama complex i divers, on les polítiques públiques, els valors culturals i les condicions econòmiques influeixen de manera determinant en les experiències d'aquestes famílies. Les entrevistes proporcionen una perspectiva detallada sobre com les famílies nombroses viuen la seva realitat quotidiana i quins reptes han d'afrontar, així com les possibles solucions per millorar la seva situació.

Factors que condicionen la natalitat

Un dels punts centrals d'aquesta anàlisi és la disminució de la natalitat, un fenomen comú en molts països. A Catalunya, es constata que aquesta caiguda es deu principalment a la manca de seguretat econòmica i una cultura que prioritza l'individualisme i l'èxit personal per sobre de la família. Les dones, en particular, es troben amb grans dificultats per conciliar la seva vida laboral amb la maternitat, sovint penalitzades en l'àmbit professional. Aquesta situació contrasta amb altres contextos, com Mèxic, on els problemes econòmics i la inseguretat són els principals obstacles per a les famílies, o l'Índia, on el repte rau en l'accés desigual a l'educació i altres serveis essencials.

A nivell cultural, es destaca un canvi significatiu en la percepció de la maternitat i la família nombrosa. Abans considerades com una benedicció i un pilar de la societat, ara moltes vegades són vistes com una càrrega o un obstacle per a l'autorealització personal. Aquest canvi de mentalitat, com es menciona a les entrevistes, ha afeblit el compromís amb la família com a projecte de vida.

Suport estatal: realitat i mancances

El suport estatal és un altre aspecte crucial. Les entrevistes mostren que, tot i l'existència d'algunes ajudes, aquestes són generalment insuficients i mal dissenyades. A Espanya, per exemple, les famílies nombroses es troben amb ajudes fiscals que sovint no poden aprofitar per manca d'ingressos suficients per deduir. Això es combina amb una burocràcia complexa que dificulta l'accés als beneficis disponibles. La manca d'un sistema integral de suport a la maternitat i la criança és una crítica recurrent, amb necessitats no cobertes en aspectes com la conciliació laboral, l'accés a habitatges assequibles o el reconeixement social.

En altres països, com Polònia, es percep un model més favorable, gràcies a programes com el "800+", que ofereix un ajut mensual per fill a partir del segon. Aquest tipus d'ajuda, directa i significativa, té un impacte positiu en el benestar de les famílies. A Mèxic, tot i que hi ha programes governamentals com les beques escolars o els menjadors gratuïts, la seva efectivitat és limitada i no arriba a cobrir totes les necessitats. A l'Índia, la situació és encara més desigual, amb programes de suport que sovint es veuen minats per la corrupció i la mala distribució dels recursos.

Reptes socials i culturals

La percepció social de les famílies nombroses també varia segons el context. A Catalunya i en altres entorns occidentals, tenir més de dos fills sovint genera judicis socials, especialment si les condicions econòmiques no són òptimes. Es qüestiona la capacitat de les famílies per garantir una criança “adequada” en termes de recursos i qualitat de vida. En canvi, en comunitats tradicionals de Mèxic o l'Índia, les famílies grans són encara valorades com una expressió de prosperitat i benedicció. Tanmateix, fins i tot en aquests entorns, les condicions modernes –com l'elevat cost de vida a les ciutats o les aspiracions professionals de les dones– estan modificant aquesta percepció.

Solucions i recomanacions

Davant d'aquestes realitats, les solucions plantejades a les entrevistes apunten cap a un enfocament multifacètic que inclogui polítiques públiques efectives, un canvi en la percepció social i un suport més sòlid a nivell comunitari. Les propostes concretes inclouen:

1. **Ajudes econòmiques universals i accessibles:** Incrementar els beneficis directes per fill, amb criteris senzills que evitin l'exclusió de famílies amb pocs recursos.
2. **Millora de la conciliació laboral:** Flexibilitzar horaris, ampliar permisos parentals i garantir l'accés a guarderies públiques i de qualitat.
3. **Habitatges i infraestructures adequades:** Facilitar l'accés a habitatges més grans i assequibles, així com a vehicles adaptats a famílies grans.
4. **Reconeixement social:** Canviar la narrativa sobre les famílies nombroses, destacant-ne el valor com a contribució al futur de la societat.
5. **Suport comunitari:** Potenciar la solidaritat entre famílies, amb programes d'intercanvi de recursos i iniciatives socials per compartir càrregues i experiències.

En conjunt, aquest estudi posa de manifest que les famílies nombroses són un reflex de les tensions entre l'economia, la cultura i la política en el món actual. Representen un actiu essencial per al futur de qualsevol societat, però per ser plenament valorades i sostenibles, necessiten un suport decidit i coordinat. Les experiències compartides per les famílies entrevistades mostren la importància de donar prioritat a polítiques públiques que no només alleugerin les càrregues econòmiques, sinó que també ajudin a restaurar el valor i la centralitat de la família com a institució. Només així es podrà assegurar un futur on tenir fills sigui vist com un projecte de vida enriquidor i viable per a totes les persones, independentment del seu context.

Conclusió treball:

Després de realitzar aquest treball de recerca hem pogut comprovar que l'hipòtesi ideada desde un principi "Les ajudes econòmiques i socials que ofereixen els estats a les famílies nombroses tenen una influència significativa en el nombre de fills per dona, ja que en aquells països amb polítiques més robustes i ben estructurades, les famílies es mostren més disposades a tenir més fills. En canvi, en països amb poques ajudes, la càrrega econòmica i social recau gairebé exclusivament en les famílies, provocant una disminució sostinguda de la natalitat, però alhora a els països amb menys ajudes econòmiques, els menys desenvolupats, el nombre de fills per dona es bastant més elevat que als països del sud d'Europa..

Aquesta situació contribueix a l'aparició d'una piràmide poblacional invertida, amb una població envellida que representa una pressió creixent sobre el sistema econòmic i de pensions. Si no es fomenta la consciència social i política sobre la importància de garantir un relleu generacional adequat, la sostenibilitat de les societats modernes es pot veure greument amenaçada.

La manca de sensibilització col·lectiva sobre aquest problema no només dificulta l'augment de la natalitat, sinó que també perpetua la desigualtat entre regions i genera un futur incert, especialment en països amb economies més fràgils o menys suport social per a les famílies nombroses. Per tant, és fonamental entendre el pes de les ajudes i l'impacte de la consciència social en el model demogràfic del futur." ha sigut certa.

La ODS a la que més s'adapta el meu treball és la 16, la pau justícia i institucions sòlides. Podria tindre una implementació en el desenvolupament jurídic i econòmic dels països.

Conclusions generals del treball

Les famílies nombroses tenen un paper fonamental en la sostenibilitat demogràfica, social i econòmica dels països. Aquest treball ha posat de manifest com les polítiques de suport dirigides a aquestes famílies són essencials per garantir el seu benestar i estabilitat, i com les diferències en les ajudes proporcionades pels governs poden influir notablement en la qualitat de vida i les decisions de natalitat.

S'han identificat diversos patrons clau:

1. Els països amb polítiques de suport robustes i sistemes de benestar desenvolupats, com França i Canadà, presenten taxes de natalitat més estables. Això es deu a l'existència de subsidis generosos, deduccions fiscals, i facilitats en l'accés a serveis socials com l'educació i la salut.
2. Els països amb menys recursos o polítiques més limitades, com Mèxic o l'Índia, se centren en iniciatives puntuals o de cobertura mínima, la qual cosa genera desigualtats significatives. Encara que en aquests països la natalitat sol ser més alta, es deu principalment a factors culturals i a una manca de control dels costos associats a la criança.
3. La qualitat de les polítiques afecta directament el benestar familiar. Quan es proporciona suport adequat, com permisos parentals remunerats, flexibilitat laboral i ajudes econòmiques, les famílies nombroses poden accedir a millors oportunitats per als seus fills, incloent educació, salut i estabilitat emocional.

També s'ha analitzat el paper de la cultura i la sensibilització social, destacant que en molts casos la manca de consciència col·lectiva sobre la importància de les famílies nombroses limita el desenvolupament de polítiques més integrals i equitatives. Per exemple, als Estats Units, la manca de permisos remunerats i un enfocament més orientat al mercat ha fet que les famílies nombroses estiguin especialment pressionades.

Recomanacions polítiques

1. Augmentar els suports econòmics

Subsidis universals i flexibles: Establir ajuts directes per cada fill a càrrec, amb increments en funció del nombre de fills. A França, els subsidis familiars són un exemple reeixit d'aquesta pràctica.

Deduccions fiscals ampliades: Afavorir la reducció de la pressió tributària per a les famílies nombroses, especialment en despeses bàsiques com educació, sanitat i habitatge.

2. Facilitar la conciliació laboral i familiar

Permisos parentals més llargs i flexibles: Assegurar permisos remunerats tant per a mares com per a pares, amb opcions per compartir els períodes. En el model suec, aquest sistema promou la igualtat de gènere i una criança equilibrada.

Treball remot i flexibilitat d'horaris: Donar suport a polítiques laborals que permetin adaptar la feina a les necessitats familiars, especialment per famílies amb més de tres fills.

3. Millorar l'accés als serveis públics

Guarderies subvencionades: Garantir que les famílies nombroses tinguin accés prioritari a serveis d'atenció infantil assequibles i de qualitat.

Educació i sanitat universals: Ampliar programes d'educació gratuïta o amb ajudes significatives per garantir oportunitats igualitàries per a tots els nens.

4. Polítiques d'habitatge adaptades

Accés preferent a habitatges socials: Incrementar la disponibilitat d'habitatges més grans per satisfer les necessitats d'espai de les famílies nombroses.

Subvencions per adaptacions: Facilitar ajuts per millores domèstiques, especialment per a famílies amb nens amb discapacitats.

5. Campanyes de sensibilització i valoració social

Promoció de les famílies nombroses com un pilar social: Implementar programes que destaquin la importància de les famílies nombroses per al futur de les societats, tal com fan alguns països escandinaus.

Eliminar l'estigma social associat a les ajudes: Treballar per crear una narrativa positiva al voltant de les famílies que necessiten suport estatal, destacant-ho com una inversió col·lectiva.

6. Cooperació internacional i aprenentatge de bones pràctiques

Compartir models exitosos: Establir marcs de cooperació per a l'intercanvi d'experiències entre països, promovent polítiques efectives com les de França o Canadà.

Bibliografía

- *3ymas.org*. (2024, noviembre 4). 3ymas.org. <https://www.3ymas.org/>
- *Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado*. (s/f). Boe.es. Recuperado el 5 de noviembre de 2024, de <https://www.boe.es/>
- *Agencia Tributaria: Inicio*. (s/f). Gob.es. Recuperado el 5 de noviembre de 2024, de <https://sede.agenciatributaria.gob.es/>
- Alva, V. (2022, agosto 3). *Por economía e ideología, México tiene familias más pequeñas*. El Sol de Tampico | Noticias Locales, Policiacas, sobre México, Tamaulipas y el Mundo. <https://www.elsoldetampico.com.mx/local/por-economia-e-ideologia-mexico-tiene-familias-mas-pequenas-8684581.html>
- Asociación Familias Numerosas de Madrid. (s/f). *Inicio - Asociación Familias Numerosas de Madrid*. Familiasnumerosasdemadrid.es. Recuperado el 5 de noviembre de 2024, de <https://www.familiasnumerosasdemadrid.es/inicio>
- *BOE-A-2003-21052 Ley 40/2003, de 18 de noviembre, de Protección a las Familias Numerosas*. (s/f). Boe.es. Recuperado el 5 de noviembre de 2024, de <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2003-21052>
- *CAF - Page d'accueil Allocataires*. (s/f). Caf.fr. Recuperado el 5 de noviembre de 2024, de <https://www.caf.fr/>
- *Centre des Liaisons Européennes et Internationales de Sécurité Sociale*. (s/f). Cleiss.fr. Recuperado el 5 de noviembre de 2024, de <https://www.cleiss.fr/>
- *Conceptos Jurídicos*. (2019, agosto 4). Conceptos Jurídicos. <https://www.conceptosjuridicos.com/>

- Employment, & Social Development Canada. (2018, agosto 21). *Canada's First Poverty Reduction Strategy*. Canada.Ca. <https://www.canada.ca/en/employment-social-development/programs/poverty-reduction/reports/strategy.html>
- EpData. (2100). *Evolución de la población mayor de 80 años en el mundo* [Data set]. EpData - La actualidad informativa en datos estadísticos de Europa Press.
- *Familia numerosa*. (2023, enero 26). Conceptos Jurídicos. <https://www.conceptosjuridicos.com/familia-numerosa/>
- *Familias numerosas*. (2016, diciembre 16). Comunidad de Madrid. <https://www.comunidad.madrid/servicios/servicios-sociales/familias-numerosas>
- *Familias Numerosas México*. (s/f). Org.mx. Recuperado el 5 de noviembre de 2024, de <https://familiasnumerosas.org.mx/>
- *FANUCOVA-Federación Familias Numerosas Comunidad Valenciana*. (2018, abril 21). FANUCOVA. <https://fanucova.org/>
- *Federación Española de Familias Numerosas*. (s/f). Familiasnumerosas.org. Recuperado el 5 de noviembre de 2024, de <https://www.familiasnumerosas.org/>
- *gob.mx*. (s/f). gob.mx. Recuperado el 5 de noviembre de 2024, de <https://www.gob.mx/>
- *Government benefits*. (s/f). Usa.gov. Recuperado el 5 de noviembre de 2024, de <https://www.usa.gov/benefits>
- *La Asamblea General adopta la Agenda 2030 para el Desarrollo Sostenible*. (2015, septiembre 25). Sostenible.

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/2015/09/la-asamblea-general-adopta-la-agenda-2030-para-el-desarrollo-sostenible/>

- *La Voz de Galicia. Toda la información y última hora sobre Galicia.* (s/f). La Voz de Galicia. Recuperado el 5 de noviembre de 2024, de <https://www.lavozdegalicia.es/>
- *L'espai de trobada amb la gestió de la ciutat de Barcelona.* (s/f). Barcelona.cat. Recuperado el 5 de noviembre de 2024, de <https://ajuntament.barcelona.cat/ca/>
- *National Portal of India.* (s/f). Gov.In. Recuperado el 5 de noviembre de 2024, de <https://www.india.gov.in/>
- *Sacar Ciudadanía Italiana - Rápido y Económico - Consulta Gratis las 24 hr.* (2019, noviembre 7). Sacar Ciudadanía Italiana. <https://www.sacarciudadaniaitaliana.com/>
- *SIL.* (s/f). Gob.mx. Recuperado el 5 de noviembre de 2024, de <http://sil.gobernacion.gob.mx/portal>
- Social Development Canada. (2021, julio 30). *More support for Canadian families.* Government of Canada. <https://www.canada.ca/en/employment-social-development/news/2021/07/more-support-for-canadian-families.html>
- *UDG TV.* (s/f). UDG TV. Recuperado el 5 de noviembre de 2024, de <https://udgtv.com/>
- *Vatican.* (s/f). *La Santa Sede.* Vatican.va. Recuperado el 5 de noviembre de 2024, de <https://www.vatican.va/content/vatican/es.html>
- (S/f-a). Gob.mx. Recuperado el 5 de noviembre de 2024, de http://sil.gobernacion.gob.mx/Archivos/Documentos/2007/12/asun_2395665_200712_04_1196803666.pdf

- (S/f-b). Elordenmundial.com. Recuperado el 5 de noviembre de 2024, de <https://elordenmundial.com/mapas-y-graficos/numero-hijos-por-mujer-mundo/>
- (S/f-c). Hhs.gov. Recuperado el 5 de noviembre de 2024, de <https://www.hhs.gov/>
- (S/f-d). Gaceta.es. Recuperado el 5 de noviembre de 2024, de <https://gaceta.es/uncategorized/cbc-tele-canada-familias-numerosas-inmigracion-cambio-climatico-20180115-1823/>
- (S/f-e). SnCF-connect.com. Recuperado el 5 de noviembre de 2024, de <https://www.sncf-connect.com/>
- *Home*. (2018, agosto 15). FANOC. <https://fanoc.org/es/>
- *La caiguda de la natalitat no és responsabilitat de les joves*. (2022, septiembre 11). Avalot; Avalot UGT. <https://avalot.cat/natalitat/>